

Een elementaire studie van de Islam

Een elementaire studie van de Islam
door Mirza Tahir Ahmad

Nederlandse vertaling van *An Elementary Study of Islam*
Eerste Nederlandse uitgave gepubliceerd in 2019

Vertaler: Abdul Hamid van der Velden
Omslag door: Fadhil Qamar

© Ahmadiyya Moslim Gemeenschap Nederland

Gepubliceerd door:
Ahmadiyya Moslim Gemeenschap Nederland
Mobarak Moskee
Oostduinlaan 79
2596 JJ Den Haag

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, met inbegrip van fotokopieën, opnamen of enig gegevensbestand, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Uitgever.

Voor meer informatie kunt u terecht op de website:
www.islamnu.nl of www.alislam.org

ISBN: 978-94-93006-10-2

Hazrat Mirza Tahir Ahmad (1928 – 2003), Khalifatul-Masih IV^{rh}
De vierde opvolger van de Beloofde Messias en Mahdi^{as}

Over de auteur

Hazrat Mirza Tahir Ahmad (1928-2003), moge Allah oneindige genade hebben met zijn ziel, een man van God, de welbespraakte stem van de eeuw, een groot redenaar, een groot geleerde met een fabelachtige intelligentie, een productief en veelzijdig schrijver, een scherpzinnig student van vergelijkende godsdienstwetenschappen, was geliefd en werd gevolgd door zijn meer dan 10 miljoen Ahmadi Moslim volgelingen over de gehele wereld als hun Imam, het geestelijke hoofd. Hij was de vierde opvolger van Hazrat Mirza Ghulam Ahmad (de Beloofde Messias en Mahdi^{as}) en werd tot dit ambt gekozen in 1982.

Na de afkondiging van de anti-Ahmadiyya Verordening van Generaal Zia-ul-Haq van 26 april 1984 moest hij zijn geliefde land, Pakistan, verlaten, en migreerde naar Engeland, waar hij Muslim Television Ahmadiyya International (MTA) opstartte, dat sindsdien haar programma's 24 uur per dag uitzendt naar de vier hoeken van de wereld.

Behalve een religieus leider, was hij een homeopathisch geneesheer van wereldfaam, een zeer begaafd dichter en een beoefenaar van sport. Hij genoot onderwijs in Qadian India, en later aan het Government College in Lahore, Pakistan. Na met lof te zijn gepromoveerd aan Jamia Ahmadiyya, Rabwah, Pakistan, behaalde hij zijn Honours degree in het Arabisch aan de Punjab University te Lahore. Van 1955 tot 1957 studeerde hij aan de School of Oriental and African Studies van de Universiteit van Londen.

Hij bezat een goddelijk geïnspireerde en zeer diepe kennis van de Heilige Koran, die hij in het Urdu heeft vertaald. De Engelse vertaling van de Heilige Koran van Hazrat Maulawi Sher Ali^{ra} heeft hij gedeeltelijk herzien en voorzien van verklarende aantekeningen. Zijn Magnum opus is *“Revelation, Rationality, Knowledge and Truth”*.

Hoewel hij geen formele opleiding bezat in de filosofie en de wetenschap, bezat hij een filosofische inslag en hij behandelde de moeilijkste en meest diepzinnige theologisch-filosofische vragen met grote scherpzinnigheid en groot gemak, en zijn intellectuele benadering was altijd rationeel en wetenschappelijk. Voor een leek bezat hij een verbazingwekkend diepgaande kennis van de wetenschap, in het bijzonder de levenswetenschappen, die hem het meest boeiden. Hij bezat eveneens een grondige kennis van de menselijke psychologie. Hij was een analytisch denker met een grote intelligentie – een intellect fonkelend en schitterend, dat in staat was om met gemak de lastigste problemen op te lossen en daarbij de luisteraars en de lezers in betovering achter te laten.

Opmerkingen van de Uitgever

De Koranverzen zijn genummerd met inbegrip van het eerste vers van de *Surah*, 'In naam van Allah ...'. Dit betekent dat de verzen in onze referenties een nummer hoger zijn dan in bepaalde uitgaven van de Koran, die dit eerste vers niet meetellen in de nummering. Vers 2:23 kan dus in sommige Korans genummerd zijn als 2:22.

De naam Mohammed^{sa}, de Heilige Profeet^{sa} van de Islam, wordt gevolgd door het teken ^{sa}, dat een afkorting is van de groet (ﷺ) *Ṣallallāhu ‘Alaihi Wasallam* (mogen vrede en de zegeningen van Allah met hem zijn). De namen van andere profeten worden gevolgd door het symbool ^{as}, een afkorting voor (ﷺ) *‘Alaihissalām/‘Alaihimu-ssalām* (vrede zij met hem). De actuele begroetingen zijn over het algemeen niet voluit genoemd, maar niettemin moeten zij worden beschouwd als voluit genoemd bij iedere vermelding. Het symbool ^{ra} wordt gebruikt voor de namen van de metgezellen van de Heilige Profeet^{sa} en die van de Beloofde Messias^{as}. Het betekent (ﷺ) *Radī Allāhu ‘anhu/‘anhā/‘anhum* (moge Allah verheugd zijn over hem/haar/hen). ^{rh} staat voor (ﷺ) *Rahimahullāhu Ta‘ālā Rahima-hullāhu Ta‘ala* (moge Allah's zegeningen op hem zijn). ^{at} staat voor (ﷺ) *Ayyadahullāhu Ta‘ālā* (moge Allah, de Verhevene hem helpen).

Voorwoord

Dit boek geeft een introductie tot de vijf fundamentele artikelen van het islamitische geloof. Dit boek legt uit wat de filosofie is van deze geloofspunten en benadrukt de onderscheidende kenmerken van de Islam. In het bijzonder benadrukt de schrijver het universele karakter van de Islam dat deze in staat stelt om mensen van verschillende naties in de wereld te verenigen. De auteur eindigt met een oproep aan de leiders van de wereldgodsdiensten: “Het zoeken naar vrede is een zaak van menselijk voortbestaan en moet als zodanig niet licht worden opgevat.”

Als laatste wil ik mijn bijzondere dank uiten aan Abdul Hamid van der Velden Sahib voor het vertaalwerk. Ook gaat mijn bijzondere dank uit aan Fadhil Qamar Sahib voor het omslagwerk. Dit boek is tevens ook beschikbaar als e-boek en als luisterboek op onze website: www.islamnu.nl

Safeer Ahmed Siddiqui
Secretaris Publicaties
September 2019

Inhoudsopgave

Het geloof in de Eenheid van God	6
Engelen.....	11
De Boeken.....	17
De Profeten.....	26
Gebed.....	37
Het besteden voor de zaak van Allah.....	45
Hadj.....	46
Vasten.....	49
De Heilige Oorlog	53
Leven na de dood	55
Voorbeschikking en vrije wil.....	66
Conclusie.....	74

Een elementaire
studie van de Islam

Mirza Tahir Ahmad

Na de gebruikelijke recitatie en na de recitatie van *Surah Al-Fatiha* (het openingshoofdstuk van de Heilige Koran) begon het hoofd van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap als volgt:

Ik beschouw het een bijzondere eer dat de Afdeling Islamitische Studies van de Universiteit van Sevilla het gepast heeft geacht om mij hier vanavond uit te nodigen om u toe te spreken over de basisbeginselen van de Islam. Voordat ik kwam, werd ik geadviseerd om te spreken over de grondbeginselen van de Islam zodat de studenten die niet goed zijn onderlegd in dit onderwerp en die slechts een elementaire kennis hebben, in staat zouden zijn dit te begrijpen. Dit verbaasde mij werkelijk. Het verbaasde mij in de eerste plaats omdat ik verwachtte dat universitaire studenten er beter aan toe zouden zijn. Op de tweede plaats was ik verbaasd omdat Spanje een lange geschiedenis heeft van contacten met de Islam. Toch, om dat contact zo volledig te hebben verloren dat zelfs de geringste indruk is uitgewist, is werkelijk verbazingwekkend! Ik ben hier vandaag om de fundamentele leerstellingen van de Islam bij u te introduceren.

Toen ik Spanje in 1982 bezocht om een moskee te openen die door de Ahmadiyya Gemeenschap was gebouwd, een moskee die toevalligerwijs de eerste moskee zou zijn die na een interval van vijfhonderd jaar zou worden gebouwd, heeft dit nogal wat verbazing gewekt. Gedurende mijn persconferentie werd ik steeds geconfronteerd met dezelfde vragen met betrekking tot waarom wij naar Spanje komen. Wat was het doel? Stak achter deze onderneming een duister doel? Hebben we niet genoeg van de Islam gehad? Moeten we dit zien als een nieuwe vorm van de inval in Spanje? Mijn antwoord

op al dergelijke vragen was “Ja, ik ben gekomen om Spanje binnen te vallen, maar niet met de bedoeling om met het zwaard gebieden te winnen, maar om harten te winnen met een boodschap van liefde en overtuiging.”

Dit antwoord gaat nog steeds op. Wij als een gemeenschap in de Islam zijn niet gevormd op hetzelfde patroon als het beeld van de Islam dat algemeen heeft postgevat zoals weerspiegeld door de zogenoemde fundamentalisten. Vandaag, zal ik daarom niet trachten de Islam aan u te presenteren met verwijzing naar het moslim gedrag in verschillende landen, maar slechts met verwijzing naar de fundamentele leerstellingen van de Islam die we aantreffen in het goddelijke boek, de Heilige Koran, en het gedrag en de tradities van de Heilige Stichter van de Islam.

Islam betekent “vrede”. Hierin ligt de ziel en de geest van de Islam. Het is ironisch dat deze godsdienst van vrede vandaag in het Westen wordt begrepen als de godsdienst van oorlog, terrorisme, chaos en wanorde. Terwijl in werkelijkheid de Islam niet alleen in naam vrede is, maar vrede al zijn leerstellingen doordringt en als de sleutel voor het begrijpen ervan fungeert. Letterlijk vertaald is de tweede betekenis van het woord Islam “onderwerping”. De woorden “vrede” en “onderwerping” scheppen dus een compleet beeld van de Islam. Terwijl vrede in verhouding staat tot de houding van de moslim tot zijn medemensen en ook tot de diepe tevredenheid die hij in de Islam vindt, beschrijft het woord “onderwerping” de houding van de moslim tot God. Dus de gehele filosofie van deze godsdienst wordt in één enkel woord opgesomd. Het is interessant op te merken dat volgens de Islam iedere ware godsdienst deze twee vereiste ken-

merken moet hebben om zijn goddelijke oorsprong aan te duiden. Alle religies hebben volgens de Islam getracht om enerzijds de mens terug te brengen tot zijn Schepper, en anderzijds een ideale band met zijn medemensen tot stand te brengen.

De Islam heeft vijf fundamentele geloofsartikelen, die moeten worden beleden door iedereen die moslim wenst te worden. Hoewel de Islam al is verdeeld in vele sekten, zoals alle andere religies, zijn er op dit punt niet twee meningen. Aan welke naam de sekten ook herkenbaar zijn, hetzij soennieten of sjiieten, alle geloven in deze vijf fundamentele artikelen.

- ❖ De eerste van deze artikelen is het vaste geloof in de absolute eenheid van God. Het is een Eenheid die niet kan worden gespleten en die ondeelbaar is; en een Eenheid die niet kan worden vermenigvuldigd en waaraan op geen enkele wijze afbreuk kan worden gedaan.
- ❖ Het tweede artikel heeft betrekking op het geloof in engelen. Hoewel er onder de moslims verschillende opvattingen zijn over het begrip engelen, geloven niettemin alle moslims in het bestaan van engelen.
- ❖ Het derde artikel heeft betrekking op het geloof in de boeken. In godsdienstige termen verwijzen de boeken naar zulke goddelijke geschriften die nieuwe leerstellingen bevatten en een nieuwe godsdienstige wet brengen. Ze worden genoemd na de engelen omdat openbaring meestal aan de mens wordt overgebracht door de tussenkomst van engelen, die een centrale rol vervullen in het overbrengen van de goddelijke boodschap aan de boodschappers. Engelen moeten vele andere taken uitvoeren, maar dit zullen we later bespreken.

- ❖ Het vierde artikel heeft betrekking op de boodschappers of profeten, die soms voor een bepaald volk in een bepaald tijdperk nieuwe leefregels en een nieuwe wet brengen en die soms alleen worden gezonden met het doel te hervormen.
- ❖ Het vijfde en laatste geloofsartikel heeft betrekking op de Dag des Oordeels. Dit houdt ook in dat iedere menselijk wezen na de dood op enigerlei wijze zal worden opgewekt en aan God verantwoording zal moeten afleggen met betrekking tot het leven dat hij hier op aarde heeft geleid.

Dit zijn de vijf grondbegrippen van de Islam. Echter, volgens sommigen is er een zesde bestanddeel aan het moslimgeloof dat in de grondbeginselen is opgenomen door de Heilige Stichter van de Islam, en dat is het geloof in het Goddelijk Besluit. Laten we ons nu een voor een wenden tot een meer gedetailleerde studie van deze artikelen.

Het geloof in de Eenheid van God

Dit lijkt een vrij eenvoudig en elementair begrip te zijn. Het zou voor iemand niet moeilijk moeten zijn om de eenheid van God te begrijpen, en daar lijkt het bij te blijven. Maar in feite is er wat dit betreft veel meer gaande dan het oog waarneemt. Wanneer men het begrip Eenheid grondig onderzoekt, lijkt de gehele wereld van de godsdienst om dit centrale punt te draaien. Dit geloof beïnvloedt het leven van de mens in al zijn aspecten. Het houdt ook de ontkenning in van al het andere dan God. Dus geloof in de eenheid van God is niet de uiteindelijke slotbeschouwing van geloof, maar alle andere overtuigingen komen voort uit deze bron van eeuwige waarheid. Dit geeft ook een boodschap af van bevrijding van alle andere toestanden

van drukkende dienstbaarheid en ontheft de mens van alle verplichtingen behalve zulke die voortkomen uit zijn onderwerping aan God.

Dit artikel wordt verder toegelicht vanuit verschillende invalshoeken, zowel uit de Heilige Koran als de tradities van de Heilige Profeet^{sa} van de Islam. Zo opent bijvoorbeeld de verklaring "*La haula wa La quwwata illa Billah*" (er is geen alomvattende macht behalve Allah) een nieuw zicht op een verdiept en ruimer begrip van Eenheid. Het ontkent iedere vrees anders dan de vrees voor God. Het tweede deel hiervan vestigt de aandacht op nog een erg belangrijk aspect van Eenheid, d.w.z. dat de kracht om goed te bereiken enkel van God afhankelijk is en dat Hij de Meester is van alle bronnen van kracht en energie. Vandaar dat terwijl het eerste deel betrekking heeft in de negatieve aspecten van kracht, het tweede deel betrekking heeft op de positieve aspecten ervan.

Toegepast op menselijke daden, bedoelingen en beweegredenen, enzovoort, zijn deze twee krachten alomvattend. De bedoelingen van de mens en zijn hierop volgende daden worden altijd bestuurd en beheerst of door vrees, of door hoop en er is op deze regel geen uitzondering. Zij die goede daden verrichten, doen dit uit vrees en hoop, en zij die zich overgeven aan verdorvenheid worden ook hierdoor bewogen. De angsten van niet-gelovigen behoren tot de negatieve goddeloze categorie, en zij richten hun levens in overeenkomstig deze wereldse angsten. Soms koesteren zij vrees voor het op zich laden van het ongenoegen van vorsten en overheden, soms koesteren zij vrees voor de samenleving in het algemeen of voor despoten en tirannen. Dan weer handelen ze soms kwaadaardig uit vrees voor armoede en verlies, enz. Dus in een wereld vol onvol-

komenheid kan een groot deel van de menselijke daden worden verklaard met verwijzing naar deze aspecten. Het geloof in Eenheid verdrijft deze angsten geheel en doet denken aan de belangrijkheid van de vrees voor God, hetgeen betekent dat men niet bevreesd moet zijn voor het misgenoegen van het goddeloze, maar dat men altijd moet trachten het misgenoegen van God te vermijden en zijn leven louter volgens die vrees moet inrichten. In de positieve betekenis is hetzelfde van toepassing op alle menselijke beweegredenen en de daaruit volgende daden. De mens leeft altijd bij een beweegreden om iemand en zichzelf niet uitgezonderd, voldoening te geven. In feite spant hij zich, vaker wel dan niet, in om zichzelf voldoening te geven zelfs ten koste van hen die hem overigens dierbaar zijn.

Een meer overdreven vorm van deze houding maakt de mens tot een aanbieder van zijn eigen ego. Om dit doel te bereiken, moet de mens aan diegenen voldoening geven aan wie zijn welbehagen afhangt. Als zodanig moet hij zich voortdurend inspannen de gunsten te winnen van vorsten en overheden. Wat we hier beschrijven is de ernstigste vorm van slavernij. De hoop en vrees van een slaaf zijn volledig afhankelijk van de grillen, het welbehagen en misgenoegen van zijn meester. Maar een goddeloze mens heeft niet alleen één meester. Ieder ander menselijke wezen dat in relatie staat tot zijn persoonlijke interesses, kan een rol als God voor hem spelen. Als u de uiteindelijke oorzaak van sociaal, moreel of politiek kwaad analyseert, is het een dergelijke menselijke aanbidding die de gemoedsrust van de mens vernietigt, en de samenleving als geheel begint dan eindeloos te verslechteren.

Vanuit dit gezichtspunt wordt als u nog een blik werpt op de fundamentele verklaring “er is geen God behalve Allah, de Ene en Enige”, al deze vrees en hoop die verband houden met andere doelen dan God, als door het zwaaien van een toverstaf, verdreven. Met andere woorden, door het kiezen van één meester alleen, wordt u bevrijd van slavendienst dan alle anderen. Het zijn van een slaaf van dergelijke anderen, die zelf slaven zijn van talloze goden, is inderdaad een slechte transactie! Maar dat is niet alles. De goden die zulke mensen aanbidden, zijn menigmaal voortbrengselen van hun eigen verbeelding, die hen noch goed kunnen doen noch kunnen schaden. Aan de andere kant aanbidden de meeste mensen niets anders dan stervelingen zoals zichzelf, terwijl hun eigen ego's onder hen allen oppermachtig zijn. Vandaar dat ieder van hen zich buigt voor talloze zelfzuchtige goden, terwijl hun interesses met elkaar botsen, en hierdoor een situatie creëren die het uiterste is van chaos.

Het islamitische begrip van Eenheid prent de mens ook het besef in van de eenheid van de menselijke soort, en neemt alle hindernissen weg die de mens benoemen naar ras, etniciteit en kleur. Dit leidt tot het universele begrip van gelijkheid in de Islam dat zijn onderscheidende kenmerk is. Vandaar dat vanuit het perspectief van God alle menselijke wezens, waar zij ook en in welke tijd zij ook zijn geboren, in Zijn ogen gelijk zijn. Zoals weldra zal worden aangetoond, is het dit grondbeginsel dat leidt tot alle andere fundamentele geloofsovertuigingen en leerstukken in de Islam. Zoals hiervoor al in het kort is genoemd, is het leerstuk van de Islam betreffende de Eenheid absoluut en niet deelbaar. Het laat geen ruimte om op enigerlei wijze iets aan de godheid toe te voegen. Hij heeft noch vader

noch moeder, noch heeft Hij een echtgenote. Het is ondenkbaar dat Hij het leven schenkt aan zonen en dochters.

Nog een belangrijk aspect van de Eenheid van God zoals voorgesteld door de Heilige Koran heeft betrekking op de absolute harmonie in Zijn schepping. Het is dit harmonieconcept dat Einstein zo sterk aansprak. Hij was gedwongen eer te betonen aan de volmaakte symmetrie in de natuur, die volgens hem de eenheid van een schepper vereiste. Hij was een wetenschapper, en zijn waarneming van deze harmonie was beperkt tot het materiële universum. Maar de Heilige Koran spreekt van de harmonie in de schepping in al haar mogelijke toepassingen. De Heilige Koran maakt er aanspraak op dat in de natuur, zoals door God geschapen, en in de heilige boeken die door God zijn geopenbaard, er geen verdeeldheid is; dat er een volledige overeenstemming is tussen één gebied van Gods schepping en het andere, en tussen één boek en het andere.

Hij verklaart verder dat er een volmaakte samenhang is tussen het Woord van God en het handelen van God en dat er geen tegenstrijdigheid kan zijn tussen de natuur en het goddelijk woord zoals dit is geopenbaard aan Zijn profeten. Dit onderwerp wordt op een mooie wijze tot uitdrukking gebracht in de eerste vijf verzen van Soera Al-Mulk, en wordt ook behandeld in vele andere verzen van de Koran vanuit verschillende gezichtspunten.

Als het aankomt op personen, speelt het geloof in Eenheid een erg belangrijke rol in het onderwijzen en het opvoeden van menselijke wezens. Dit vereist een samenhang tussen de opvattingen en de daden van de mens, een samenhang tussen zijn relatie met God en

zijn medemensen, om aldus de schepping te verbinden in een enkele keten van onbreekbare eenheid. Dit kan beter worden begrepen door de aandacht te vestigen op de praktijken van sommige zogenaamde godsdienstige mensen, die haat prediken voor één segment van de menselijke samenleving jegens het andere in de naam van de ene en enige God. Het beginselen van Eenheid van God is in strijd met deze praktijk en staat als zodanig mensen niet toe om verdeeldheid teweeg te brengen tussen God en Zijn schepping en onder de schepping van God.

Engelen

Het bestaan van engelen is een universeel aanvaard leerstuk in verschillende landen en verschillende religies. Ze worden echter soms onder andere benamingen besproken. Het onderscheid is slechts gelegen in de terminologie. Evenzo wordt de aard van engelen onder de volgelingen van verschillende religies op verschillende wijze opgevat. De Islam spreekt van engelen als hemelse wezens van een geestelijke aard die als schepselen hun eigen wezenlijkheid hebben. De belangrijkste rol die zij vervullen is het overbrengen van boodschappen van God aan menselijke wezens. Maar zij worden door velen verkeerd begrepen, zelfs in de Islam, als zouden zij een menselijke gedaante hebben of een zekere gedaante en vorm, hetgeen in feite een onlosmakelijk idee is van dat van een materieel bestaan. Materie moet een vorm hebben en een goed afgebakende begrenzing. Maar de geest ligt buiten de vijf dimensies van het begrip van de mens. Men kan slechts in het bestaan van de geest geloven als men een godsdienstige persoon is; anders is het buiten iemands bereik om de gedaante en vorm van geesten te bevatten. Om dit probleem op te

lossen en om het voor de mens gemakkelijker te maken om zich een beeld te vormen van engelen, worden zij misschien soms vermeld in godsdienstige boeken als zouden zij aan heilige mensen verschijnen in de vorm van menselijke wezens. Niet alleen dat; het is ook bekend dat zij zijn verschenen aan sommige boodschappers van God in de vorm van zekere vogels. De Heilige Geest verscheen aan Jezus in de gedaante van een duif:

Zodra Jezus was gedoopt, kwam hij uit het water omhoog. Op dat moment opende zich de hemel en zag hij de Geest van God als een duif op hem nederdalen en schitteren.¹

Deze verschillende verwijzingen die in godsdienstige boeken werden aangetroffen, waren misschien grotendeels verantwoordelijk voor de misvattingen over de vorm en de natuur van engelen die heersten onder de volgelingen van verschillende religies. Uit engelen werden in sommige religies “deyota’s” en “goden” gecreëerd, terwijl de oorspronkelijke boeken hen slechts kunnen hebben genoemd als krachten die specifiek door God zijn geschapen voor het uitvoeren van bepaalde taken in het heelal. Hiervan hebben we overvloedig bewijsmateriaal in verschillende goddelijke boeken. Het is dus niet onwaarschijnlijk dat sommige mensen de betekenis van deze verklaringen verkeerd begrijpen en engelen beginnen te bejegenen als ondergeschikte deelgenoten van God.

Laat ons nu trachten de natuur van engelen te begrijpen met alleen verwijzing naar de Koran en de tradities van de Heilige Profeet^{sa} van de Islam, en niet met verwijzing naar algemeen gangbare opvattingen. Volgens de Koran wordt zowel het gehele materiële heelal als het

gehele godsdienstige heelal bestuurd door zekere geestelijke krachten, naar welke wordt verwezen als engelen. Hoewel naar sommige engelen wordt verwezen als een enkele persoon, zoals Gabriël, Michaël of Azraël, werken zij in werkelijkheid niet alleen. Voor iedere functie is er een leider of een opperengel die die functie aanvoert en onder hem is een schare engelen werkzaam, naar welke in de Heilige Koran wordt verwezen als de “Djoenoed van de Heer”. Wat zij ook doen, is volledig onderworpen aan de wil van God en het plan dat Hij voor de dingen heeft geschapen. Zij kunnen niet op de geringste wijze afwijken van de vastgestelde koers van de functies die hun zijn toegewezen, of van het totale plan van de dingen zoals door God gemaakt.

Volgens de Koran worden voor ieder menselijk wezen twee engelen benoemd om, al naar gelang van de omstandigheden, goede en slechte daden vast te leggen. Op deze manier is het de taak van de engelen om een hoogst ingewikkeld en grondig systeem van registratie tot stand te brengen. Dit betekent niet dat ieder een boek in zijn hand heeft waarin hij al hetgeen hij waarneemt, noteert. In feite zijn engelen verantwoordelijk voor een zeer ingewikkeld systeem van registratie van de uitwerking van de daden van de mens op zijn ziel en persoonlijkheid zodat een goede persoon een gezonde ziel ontwikkelt, en een slechte persoon een ongezonde ziel voortbrengt.

De ziel, zoals die in ieder mens tot stand komt totaan zijn dood, heeft een oplettende organisator nodig die de gevolgen van de menselijke gedachten, daden enz. naar de ziel overbrengt. Dit is een ingewikkeld proces dat door de mens niet volledig wordt begrepen. We zien dit echter gedeeltelijk in het geval van misdadigers die een ander gelaat

verkrijgen dan mensen van nobel gedrag. Het is in het geheel niet onmogelijk voor iemand om een dergelijk verschil waar te nemen, hoewel dit niet kan worden omschreven in termen van zwart en wit of in andere materiële bewoordingen. In feite vereist het bestuur van het reusachtige heelal, vanaf het begin tot en met de gehele loop van de miljarden jaren van zijn ontwikkelingsgeschiedenis, een enorme organisatie van voortdurende aandacht en voortdurende toezicht. Dit wordt verricht door ontelbare engelen, die letterlijk het onmetelijke heelal en zijn ingewikkeld systeem van wetten, als vertegenwoordigers van God besturen.

Voor zover de tradities gaan, kunnen wij tot op zekere hoogte de veelzijdigheid van engelen begrijpen voor wat betreft het feit dat zij in staat zijn te verstoffelijken in verschillende vormen of verschijningen die geen relatie hebben met hun werkelijke bestaansvorm, die buiten het begrip van de mens ligt en die andere dimensies heeft dan die welke ons bekend zijn.

Er wordt vermeld dat eens een vreemdeling plotseling binnentrad in de moskee waar de Stichter van de Islam tezamen met zijn metgezellen was gezeten. Deze man ging naar de bijeenkomst, ging met achting zitten in de voorste rij en begon vragen te stellen over de grondbeginselen van de Islam. Toen hij zijn lijst met vragen had beëindigd, nam hij afscheid en vertrok. De aanwezigen waren verbaasd omdat deze man ten eerste een volstreekte vreemdeling was die enige afstand moet hebben gereisd om de moskee te bereiken. In kleine buurtschappen blijft de kennis van dergelijke bezoeken geen geheim en lijkt iedereen te weten wie is aangekomen en voor welk doel. In zijn geval was de aankomst zo plotseling dat deze geheimzinnig leek.

Ten tweede waren er geen tekenen van een reis zichtbaar aan zijn gedrag of zijn kleding. Een heer met een fris voorkomen met een onberispelijk schone kleding. Bovendien was de wijze waarop hij vragen begon te stellen zonder enige introductie, en zijn plotselinge vertrek, op zijn minst uiterst ongewoon.

Voordat de metgezellen van de Heilige Profeet^{sa} iets konden zeggen, deelde hij hun zelf mede dat de persoon die de leidende vragen had gesteld in werkelijkheid de engel Gabriël was, zodat de metgezellen bekend konden worden met de feiten die waren vervat in de gegeven antwoorden. Sommige metgezellen renden de moskee uit om de engel in vermomming, zoals zij dachten, te ontmoeten, maar er was nergens een spoor van hem. Niemand in de buurtschap gaf toe een dergelijke man te hebben gezien. Aangezien van dit voorval verslag is gedaan in de zeer authentieke boeken van de traditie, kunnen we veilig de conclusie trekken dat engelen soms in een gewone menselijke gedaante verschijnen met het doel zich te kwijten van diverse opdrachten. We treffen vermeldingen van engelen aan in vele andere tradities, in het bijzonder met betrekking tot de Slag van Badr en de Slag van Uhud, maar het zou wellicht niet gepast zijn om over dit onderwerp een uitvoerige verhandeling te beginnen.

Tegenover de opvatting van de Koran zoals hierboven is uitgelegd, heeft in bijna ieder land de algemeen gangbare opvatting over engelen onder de volgelingen van verschillende religies meer de vorm van sprookjes dan dat ze behoren tot een hemelse vorm van bestaan. Men zegt dat ze vleugels hebben als vogels of feeën, en deze op en neer slaan als ze van plaats naar plaats vliegen. Deze misvatting is misschien ontstaan uit het al te letterlijk interpreteren van religieuze

terminologie die cryptisch is en in de meeste gevallen metaforische toespelingen bevat. Zo zien we ook in de Heilige Koran dat met betrekking tot engelen van vleugels sprake is omdat van hen wordt gezegd zij twee, drie en vier vleugels hebben.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَى أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ
 Alle lof behoort aan Allah de Maker van de hemelen en de aarde,
 Die de engelen als boodschappers in dienst heeft die vleugels
 hebben, twee, drie en vier.²

De Heilige Koran heeft een heel bijzondere stijl van het verduidelijken van al zulke passages waar het gevaar van onduidelijkheid op de loer ligt. Hij doet dit met behulp van andere vergelijkbare gebruiken. De vleugels, bijvoorbeeld, worden ook genoemd met betrekking tot de houding van een zoon ten opzichte van zijn bejaarde ouders. Als we voortbouwen op dit onderwerp maant de Heilige Koran de zoon om zijn vleugel van genade neer te slaan over zijn ouders aangezien zij hem opvoedden vanaf zijn kindertijd. “Vleugel” betekent alleen eigenschappen en krachten, en wij geloven dat het in deze betekenis is dat vleugels worden toegeschreven aan engelen of aan personen die van onder de verschillende religies aanspraak maken op goddelijke manifestatie. In de Gita bijvoorbeeld is bekend dat Krishna vier armen bezit in plaats van twee. Daar dient het extra paar armen hetzelfde doel als de vleugels die we in andere goddelijke boeken aantreffen.

Engelen zijn verantwoordelijk voor het controleren en handhaven van de natuurwetten. Virussen en bacteriën worden bestuurd, georganiseerd en onderhouden door specifieke engelen, die in harmonie

met elkaar samenwerken om een volmaakt evenwicht te handhaven. Evenzo bestaan ecosystemen niet bij toeval en zijn niet chaotisch, maar worden gereguleerd door onzichtbare, geestelijke wezens die we engelen noemen.

Het geval van de gevallen engel

Er is nog een zeer misverstande gebeurtenis met betrekking tot Satan. Gezegd wordt en geloofd dat hij vóór zijn val behoorde tot de categorie van engelen. De Heilige Koran verwerpt deze opvatting en stelt Satan voor als een wezen dat een vurige natuur bezit, en dat aldus tot zulke levensvormen behoort die uit vuur zijn geschapen, zoals bijvoorbeeld de Jinn.

De Boeken

Laten we ons nu wenden tot het derde geloofsartikel, dat het geloof in de boeken is. Van moslims wordt vereist dat zij niet alleen geloven in het goddelijke geschrift dat is geopenbaard aan de Heilige Stichter van de Islam, dat de Koran wordt genoemd, maar het is noodzakelijk voor iedere moslim om in al die goddelijke openbaringen te geloven die werden gegeven aan andere profeten, ongeacht waarvandaan en van welk tijdperk. Het is een wezenlijk onderdeel van het geloof van een moslim dat als iemand alleen geloof betuigt in de goddelijke oorsprong van de Koran en weigert de goddelijke oorsprong te erkennen van andere boeken, zoals het Oude en het Nieuwe Testament, etc. zijn belijden van de Islam ongeldig zou worden gemaakt.

Dit geloof lost sommige problemen op, maar creëert andere, en het behoeft een uitvoeriger bestudering. Het verschaft de enige basis

waarop de eenheid van de mens kan worden geschapen op aarde overeenkomstig zijn geloof in de Eenheid van God. Het verwijdert de grondoorzaak die verantwoordelijk is voor religieuze verdeeldheid en wantrouwen. Maar dit geloof in de goddelijke oorsprong van alle boeken werpt enkele erg moeilijk te beantwoorden vragen op.

Als we de boeken die er aanspraak op maken van goddelijke oorsprong te zijn, bestuderen, treffen we niet alleen tegenstellingen aan in de randgebieden van hun leerstellingen, máár ook in de gebieden van elementaire en fundamentele geloofsovertuigingen. Dit kon niet zo zijn als zij afkomstig waren van dezelfde eeuwige bron van licht. Dit punt kan goed worden geïllustreerd door het feit dat veel van zulke boeken passages bevatten die zodanig door hun volgelingen worden begrepen en geïnterpreteerd dat ze leiden naar het geloof in mindere godheden die goddelijkheid delen met het ene Opperste Wezen. In sommige boeken wordt God voorgesteld als het hoofd van een familie van goden, die echtgenotes, zonen en dochters heeft. In sommige andere boeken worden heilige menselijke personen zulke boven menselijke krachten toegekend die het alleen God betaamt deze te bezitten. Er zijn andere boeken in welke de Eenheid van God zo sterk en compromisloos wordt benadrukt dat ze voor niemand ruimte laten om Gods eigenschappen te delen in welke hoedanigheid ook. De Koran steekt in dit opzicht uit boven alle geschriften van de grote wereldgodsdiensten.

Hoe lost de Koran dit dilemma op? Dat is de vraag. Volgens de Koran is het een algemene neiging van de mens om de goddelijke leer die de stichter van hun religie werd gegeven, geleidelijk aan te interpoleren. Het veranderen van het begrip Eenheid in dat van polytheïsme is een

uiting van dezelfde neiging. We kunnen zeker een bewijs van de waarheid van deze aanspraak vinden door de geschiedenis van wijziging in de tekst of de interpretatie van de tekst na te gaan. Vanaf de tijd van de eerste openbaring ervan. Dit is waarom de Heilige Koran nadrukkelijk onze aandacht vestigt op het feit dat alle goddelijke boeken in hun fundamentele leerstellingen alleen overeenstemden ten tijde van hun begin. Het is niet nodig om de moeizame inspanning te doorlopen van de geschiedenis van de verandering, omdat er logischerwijs geen andere conclusie kan zijn dan die welke is getrokken door de Koran. Als er geen andere God is dan het ene Opperwezen, en als de aanspraken van alle religies is dat hun goddelijke boeken van God afkomstig zijn, moeten worden aangenomen, dan moet er onder al dergelijke boeken eenstemmigheid zijn, op zijn minst wat betreft de grondbeginselen.

Dit gezegd hebbende, wordt men geconfronteerd met nog een belangrijke vraag betreffende de wijze waarop men de oorspronkelijke leerstellingen die gemeenschappelijk zijn in alle godsdiensten kan vaststellen. Men moet een logisch aanvaardbare methodiek vinden om het juiste van het verkeerde te scheiden. De fundamentele geloofsovertuigingen vanuit het gezichtspunt van de Heilige Koran zijn zo in overeenstemming met de menselijke natuur dat ze zich eenvoudigweg vestigen in de menselijke harten door de zuivere kracht van de waarheid ervan. Dit zijn de volgende:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ

En hun werd slechts bevolen Allah te dienen, oprecht zijnde in gehoorzaamheid aan Hem, en rechtschapen zijnde, en het gebed in acht te nemen en de Zakaat te betalen. En dat is de godsdienst van de mensen van het rechte pad.³

Dit betekent dat alle stichters van de godsdiensten in de wereld onvoorwaardelijk werd verteld dat zij de ene en enige God moesten aanbidden met alle oprechtheid, en zich enkel onvolledig moesten toewijden aan Hem alleen. Hun werd ook verteld de reguliere gebeden (zoals deze in hun godsdienst waren ingesteld) te verrichten, en (voor de zaak van God) te besteden voor de behoeftigen en de armen, en voor andere soortgelijke filantropische doelen. Het is moeilijk het hierover oneens te zijn, tot welke godsdienst men ook moge behoren.

In deze inleidende verhandeling wensen wij niet verwikkeld te zijn in een lange discussie over de verschillende wijzen van aanbidding zoals door God voorgeschreven en de redenen waarom deze verschillend zijn. Op dit moment richten we onze aandacht op de redenen waarom godsdiensten verschillend lijken te zijn zowel in grondbeginselen als in de gedetailleerde leerstellingen.

In het kort kunnen we zeggen dat de tand des tijds meedogenloos is en dat het begrip van verval onlosmakelijk is verbonden met het begrip tijd. Alles wat nieuw is, moet ouder beginnen te worden en moet veranderen. Men kan met verwondering kijken naar de ruïnes van prachtige kastelen, maar zelfs de gebouwen die zijn gebouwd door dezelfde monarchen en ontworpen door dezelfde architecten, zijn geen uitzondering op deze wet. Soms worden ze door latere generaties verfraaid en wordt het ontwerp zo drastisch gewijzigd dat iedere gelijkenis met de oorspronkelijke vorm ervan verloren gaat. Soms worden ze verlaten en worden het ruïnes. Volgens de Koran zijn de gebieden van compromisloze verschillen in alle godsdiensten het handwerk van mensen die tot latere tijden behoren. In het licht

van deze universeel gangbare leerstelling van de Heilige Koran, lijkt de Islam, de weg te hebben bereid voor de eenmaking van alle religies, tenminste waar het de grondbeginselen betreft. Aldus ruimt hij door mensen opgeworpen hindernissen en belemmeringen uit de weg die zijn gecreëerd om religies apart te houden als duidelijk afzonderlijke entiteiten.

De reden die hierboven is genoemd, is niet de enige die verantwoordelijk is voor het uiteenlopen in de leerstellingen dat in verschillende boeken wordt waargenomen. Sommige verschillen werden zeker niet door de mens gemaakt, maar werden ingegeven door de vereisten van de tijd. Aangezien de mens geleidelijk aan voortgang maakte op de verschillende gebieden van beschaving en cultuur, wetenschap en economie, in de verschillende stadia van zijn geschiedenis, had hij behoefte aan specifiek onderricht dat betrekking had op dat tijdsbestek, en zou een goddelijk boek worden geopenbaard om hem te onderrichten. Dit tijdgerelateerde onderricht was niet universeel, maar had betrekking op specifieke situaties en behoeften. In zekere tijdperken leefde de mens niet erg ver verwijderd van die van de minder dan menselijke levensvormen. Zijn intellectuele vooruitgang was beperkt, zijn kennis van het heelal gering. Hij was zich zelfs niet eens volledig bewust van de wereld die hij bewoonde. De communicatiebewijzen die hem ter beschikking stonden, waren volkomen ontoereikend om hem behulpzaam te zijn de aard en de uitgestrektheid van de aarde en de universaliteit van de mens te begrijpen. Erg vaak was zijn bewustzijn van het bestaan slechts beperkt tot kleine stukken land of tot de staat tot welke hij behoorde.

In veel goddelijke boeken die in die tijden werden geopenbaard, wordt geen melding gemaakt van de wereld buiten het beperkte gebied van de mensen tot wie de boeken waren gericht. Dit betekent niet noodzakelijkerwijs, zoals sommige seculiere filosofen ons zouden willen doen geloven, dat dit feit een voldoende bewijs levert dat de boeken in kwestie eerder door de mens waren gemaakt dan dat ze van goddelijke oorsprong waren.

Al het goddelijke onderricht had niet alleen betrekking op de behoeften, maar ook op de informatie die de mensen van dat tijdperk bezaten, anders zouden de mensen van dat tijdperk bezwaren hebben kunnen maken tegen de boodschappers van die tijd door hen te beschuldigen van het weerspreken van algemeen vaststaande feiten. Dit zou een onoplosbaar dilemma kunnen vormen voor de profeten aangezien zij dezelfde kennis bezaten als het volk. Veel interessante voorbeelden hiervan kunnen worden aangehaald uit de Heilige Koran, waar het begrip van de natuur zoals dit bij de mensen van die tijd bekend was, door geleerde mensen van latere tijden als onjuist zou worden bewezen. Welk standpunt de Heilige Koran ook innam, dit zou toch gevoelig zijn voor bezwaren of door tijdgenoten, of door mensen van een later tijdperk. Het is verbazingwekkend hoe de Koran dit probleem oplost, en dit kan geenszins worden bekritiseerd ook niet door de tegenwoordige filosofen en wetenschappers.

De volgende illustratie zal van bijzonder belang zijn. Iemand uit deze tijd hoeft niet hoog ontwikkeld te zijn om te weten dat de aarde om haar eigen as draait. Maar als iemand deze bewering veertienhonderd jaar geleden had gedaan en het waagde dit aan God toe te schrijven, dan zou hij of onmiddellijk zijn afgewezen als iemand die

volstrekt onwetend is, of dan zou God zijn bespot als zou Hij geen kennis bezitten van dingen die Hij verklaart te hebben geschapen. De Heilige Koran, die een universeel boek is voor alle tijden, moest dit onderwerp, alles samengenomen, wel vermelden, of de mensen van latere tijden, zoals de onze, zouden het boek terecht het verwijt hebben gemaakt dat het geen kennis bezit van het heelal. De Heilige Koran neem deze uitdaging onomwonden aan en spreekt van de bergen in het volgende vers alsof ze drijven of varen als wolken, terwijl de mensen ze als stilstaand waarnemen:

و تَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَ هِيَ كَأَمْرٍ مُّرِّ السَّحَابِ

En zij ziet de bergen en gij denkt ze onbeweeglijk, terwijl ze als de wolken voorbijgaan.⁴

Vanzelfsprekend zouden de bergen niet drijven zonder dat de aarde met ze zou meebewegen. Maar als grammaticale vervoeging is de toekomstige tijd ('muzaria') gebruikt, die hetzelfde is voor zowel de onvoltooid tegenwoordige-, als de toekomstige tijd. Het vers kan dus worden vertaald als: "De bergen bewegen voortdurend in een varende beweging zonder de geringste inspanning van hun kant te verrichten." Het kan ook worden vertaald als: "De bergen zullen bewegen alsof ze aan het varen waren." De mensen van die tijd zouden hun toevlucht hebben kunnen nemen tot deze tweede keus, maar zij vergeten nota te nemen van een ander gedeelte van hetzelfde vers dat zegt: "Terwijl u denkt dat ze onbeweeglijk zijn." Hoe kon de mens van welke tijd ook denken dat de bergen onbeweeglijk zijn als ze plotseling zouden beginnen te bewegen? De beschrijving van het bewegen ervan laat nergens ruimte voor iemand die op aarde leeft om

rustig het verbazingwekkende verschijnsel gade te slaan dat in het vers wordt genoemd.

Het is daarom logisch dat de enig deugdelijke vertaling zou zijn: “Terwijl u van mening bent dat de bergen onbeweeglijk zijn, zijn ze in feite voortdurend in beweging.” Er zijn vele andere dergelijke voorbeelden die uit de Heilige Koran kunnen worden aangehaald, maar ik heb deze al toegelicht in een andere toespraak van mij die is getiteld “Rationaliteit en openbaring in verhouding tot kennis en waarheid”. Iedere lezer die geïnteresseerd is in verdere studie kan deze raadplegen.

We weten zeker dat gedurende het verre verleden toen de Veda's werden geopenbaard ten voordele van het volk van India, de Indiërs weinig kennis bezaten van de werelden die zich overzee bevonden. Daarom wordt geen melding gemaakt van enig land of volk buiten India aan de overzijde van de natuurlijke grenzen van de Himalaya aan de ene kant en de zeeën aan de andere kant. Het stilzwijgen van de Veda's over dit onderwerp kan een toepasselijk en goed begrepen stilzwijgen zijn van de kant van God. Duidelijk moet worden gemaakt dat de feiten die worden genoemd in de goddelijke boeken uit twee categorieën bestaan. De eerste categorie omvat die wereldlijke feiten die kunnen worden begrepen en geverifieerd door alle menselijke wezens ongeacht tot welke religie zij behoren. Dit zijn de feiten naar welke wij in de bovengenoemde bespreking verwijzen. Wat betreft de feiten die tot de zaken van de andere wereld behoren, kan iedereen wat deze betreft welke bewering ook doen, omdat ze buiten het menselijke bereik van verificatie vallen.

Ondanks verschillen echter, zijn de fundamentele punten van overeenkomst altijd naspeurbaar als men diep graaft in een studie van oorspronkelijke boeken. Zoals een archeoloog het ontwerp van het oorspronkelijke plan kan reconstrueren uit een studie van de ruïnes, zo zou het ook niet moeilijk moeten zijn voor een scherpe waarnemer om de boodschap van Eenheid te lezen zelfs door de sluiers van mist en nevel die zijn geschapen door de volgelingen van de religies als deze zich verwijderen van de tijd van de profeten die de stichters ervan waren.

We noemden in het kort enkele verschillen die opzettelijk in het leven waren geroepen, geplaatst tegenover die welke het gevolg waren van de interpolatie van de mens. Om het eerstgenoemde te illustreren, kunnen we verwijzen naar een leerstelling van de Torah die het Joodse volk de keuze van vergeving lijkt te onthouden. Voor een toevallige waarnemer, gezien vanuit de invalshoek van de moderne tijd, zou dit een tamelijk goddeloze leer lijken, die onevenwichtig is ten gunste van wraak. Toch zou een nader onderzoek van de eisen van die tijd de leerstelling in een geheel ander licht plaatsen. We weten dat de kinderen Israëls, onder de onderdrukkende en despotische heerschappij van de Farao's, al hun fundamentele mensenrechten worden ontnomen. Zij werden gedwongen een leven van vernedering en slavernij te leiden dat niet hun recht erkende zich tegen de onderdrukker te verdedigen en terug te slaan.

Zo'n twee eeuwen van een dergelijke mistroostige wijze van leven had hen praktisch beroofd van hun oprechte nobele menselijke eigenschappen. Zij zouden veel eerder hun recht zich te wreken opgeven in de naam van vergevingsgezindheid, hetgeen slechts een

andere naam was voor volstrekte lafheid. Als hun de duidelijke keuze was gegeven om of wraak te nemen of te vergeven, zouden er weinigen onder hen zijn die de eerstgenoemde keuze zouden durven te maken. Als zodanig is de leer van de Torah, hoewel deze ogenschijnlijk hardvochtig en te zeer eenzijdig is, de meest volmaakte leer in verhouding tot de eisen van die tijd. De situatie was ziekelijk en deze zou moeten worden genezen met de bittere pil van dit bevel.

Ongeveer dertien eeuwen van het beoefenen van meedogenloze wraak had inderdaad de harten van de Israëlieten ongelukkigwijze tot stenen verhard. Het was in dit tijdsgewricht dat de Messias kwam, die in zichzelf vergevengezindheid, liefde en bescheidenheid verpersoonlijkte. Als God aan de joden van zijn tijd zowel de keuze van vergevengezindheid als wraak had verleend, zouden zij zeker voor wraak hebben gekozen zonder zelfs maar te dromen van vergevengezindheid. De vraag rijst wat de volmaakte leer zou zijn die toepasselijk was voor de tijd van de Jezus. Vergevengezindheid natuurlijk, maar zonder de keuze van wraak. Dit is precies wat geschiedde. Deze illustratie maakt het ruimschoots duidelijk dat sommige leerstellingen, hoewel ze ogenschijnlijk tegenstrijdig lijken, in feite hetzelfde doel dienen en in overeenstemming met elkaar werkzaam zijn voor zover het het plan van God betreft. Het doel is het genezen van de zieken, hetgeen verschillende medicijnen in verschillende tijden kan vereisen.

De Profeten

Het vierde fundamentele geloofsartikel in de Islam is het geloof in alle profeten. Dit artikel is in feite een logisch gevolg van het derde

artikel. Dezelfde filosofie die ten grondslag ligt aan het geloof in alle boeken maakt geloof in alle profeten noodzakelijk. De Heilige Koran spreekt van de vele profeten die meestal behoren tot de lijn van het profeetschap van het Midden-Oosten, die begint bij Adam^{as} tot aan de tijd van Mohammed^{sa}. Maar er zijn uitzonderingen op de regel. Er zijn twee zaken die specifiek worden genoemd in de Koran die op dit onderwerp betrekking hebben:

- ❖ Hoewel de namen en korte geschiedenissen van sommige profeten werden geopenbaard aan de Heilige Stichter van de Islam, is de lijst geenszins volledig. Het zijn slechts namen die als voorbeeld dienen, en er is een groot aantal namen van profeten die niet in de Koran worden vermeld.
- ❖ In de lijst van profeten die specifiek worden genoemd, komen zekere namen voor die niet lijken te behoren tot de profeten van Israël. Veel commentatoren zijn daarom geneigd te geloven dat zij niet-Arabische profeten zijn, die in de lijst zijn opgenomen enkel voor de zaak van vertegenwoordiging van de buitenwereld. Zo is bijvoorbeeld Dhul-Kifl een naam op de lijst van profeten welke in Arabische of Semitische referenties onbekend is. Sommige geleerden schijnen deze naam te hebben herleid naar Boeddha, die afkomstig was uit Kapeel, welke de hoofdstad was van een kleine stad die is gelegen op de grens van India en Nepal. Boeddha behoorde niet alleen tot Kapeel, maar naar hem werd ook menigmaal verwezen als iemand die uit Kapeel afkomstig was. Dit is precies wat wordt bedoeld met het woord “Dhul-Kifl”. Men moet hierbij in gedachte houden dat de medeklinker “p” in het Arabisch niet voorkomt en dat de medeklinker die het meest nabijkomt “fa” is. Vandaar dat Kapeel in het Arabisch wordt weergegeven als “Kifl”.

Afgezien van het bewijsmateriaal uit de Heilige Koran bestaat er één referentie die onder de commentatoren controversieel is. Vermeld wordt dat er een traditie is van de Heilige Profeet^{sa} die spreekt over een Indiase profeet die met naam wordt genoemd. Zijn woorden zijn:

كَانَ فِي الْهِنْدِ نَبِيًّا أَسْوَدُ اللَّوْنِ اسْمُهُ كَاهِنًا

Er was een profeet van God in India die donker van kleur was, en zijn naam was “Kahan”.⁵

Iedereen die nu bekend is met de geschiedenis van de religies van India, zal onmiddellijk deze beschrijving in verband brengen met de Heer Krishna, die in de hindoeliteratuur onveranderlijk wordt beschreven als iemand met een donkere huidskleur. Ook wordt de titel “Kanhaya” toegevoegd aan zijn naam “Krishna”, “Kanhaya” bevat dezelfde medeklinkers K, N, H als de naam “Kahan”, hetgeen geenszins een onbetekende overeenkomst is. Maar of een zekere niet-Arabische profeet al dan niet met naam werd genoemd, is slechts een zuiver theoretische discussie. Het feit kan niet worden ontkend dat de Heilige Koran het voor iedere moslim verplicht stelt om niet alleen te geloven in alle profeten, maar ons er ook duidelijk van op de hoogte stelt dat God in iedere streek van de wereld en in ieder tijdperk boodschappers en profeten heeft doen opstaan.

Dit principiële geloof in de waarheid van de profeten die de stichters zijn van godsdiensten en ook de ondergeschikte profeten van andere religies is een unieke bekendmaking door de Koran die in alle andere goddelijke boeken afwezig is. Het werpt licht op de universaliteit van de schepping alsmede op de universaliteit van de Islam zelf. Als de aanspraak van de Koran dat zijn leer bestemd is voor de gehele

mensheid, dan moet hij wel de waarheid van alle profeten erkennen. Anders zullen de volgelingen van zo vele religies geen enkele verbindingsbrug vinden tussen henzelf en de Islam.

De erkenning van de waarheid van alle boeken en de erkenning van de waarheid van alle profeten is een revolutionaire bekendmaking die voor de mens als geheel vele voordelen heeft. Onder andere baant zij op krachtige wijze de weg voor interreligieuze vrede en harmonie. Hoe kan men in vrede verkeren met de volgelingen van andere religies als men hen beschouwt als bedriegers en als men de waarheid alleen monopoliseert voor de religieuze geestelijke personen van het eigen geloof?

Het is een algemene waarneming dat de volgelingen van verschillende religies de neiging vertonen erg weinig te weten van de leerstellige aspecten van hun eigen religies. Het is het gewijde priester-schap of andere leiding die de bewaarders lijken te zijn van religieuze kennis, en het is tot hen dat de gewone mensen zich wenden als zij behoefte hebben aan religieuze leiding. Zulke mensen zijn veel gevoeliger voor de kwestie van de eer van hun profeten en geestelijke personen, dan zij zelfs zijn voor de kwestie van God en Zijn eer.

Afgezien van de Islam, legt geen van de goddelijke boeken van de religies getuigenis af van de waarheid van de stichters van andere religies. De afwezigheid van iedere erkenning van de waarheid van profeten anders dan hun eigen profeten, heeft religies van elkaar geïsoleerd, waarbij iedere religie er aanspraak op maakt de waarheid te monopoliseren en iedere religie de profeten van andere religies ziet als bedriegers. Hoewel we in het dagelijkse leven niet zien dat dit tot

uitdrukking komt in zulke krachtige bewoordingen, blijft de harde werkelijkheid dat als volgelingen van welke religie dan ook hun geloofsovertuigingen ernstig nemen, zij alle andere religies als vals moeten beschouwen, zelfs in hun bronnen. Het is onmogelijk zich een christen, een ware gelovige in het christendom zoals hij dit vandaag begrijpt, voor te stellen die zou getuige van de waarheid van Boeddha, Krishna en Zoroaster. In het bijzonder is de houding van de christenen ten opzichte van de Heilige Profeet^{sa} van de Islam precies de houding die hierboven is genoemd. Zij moeten hem wel afwijzen als een bedrieger, anders is voor hen het enige alternatief moslim te worden. De oriëntalisten die dit onderwerp bespreken, hebben steeds deze houding erg duidelijk verdedigd en velen onder hen zijn zo ver gegaan een onverbloemde vijandigheid te tonen jegens de Stichter van de Islam op grond van de veronderstelling dat hij wel vals moest zijn. Hetzelfde geldt evenzeer voor andere religies. Weliswaar komen we in het dagelijks leven niet zulke in het oogspringende voorbeelden van onhoffelijkheid en belediging tegen, maar of men zijn mening voor zichzelf houdt of deze openlijk tot uitdrukking brengt, de barrière blijft toch aanwezig. Hieruit is duidelijk dat de volgelingen van alle religies zich tegenover alle anderen in hokjes hebben verdeeld en dat de barrière tussen waarheid en onwaarheid, goed of fout, er alleszins in slaagt om religieuze harmonie, waaraan vandaag door de mens zo zeer behoefte is, te voorkomen.

Natuurlijk zijn er uiterst beschaafde en wijze christenen in de wereld, die uit hoffelijkheid niet de gevoelens van moslims willen kwetsen door de Heilige Profeet^{sa} van de Islam uit te maken voor een bedrieger. De christenen hebben echter in overeenstemming met hun

geloofsovertuigingen geen andere keus dan de waarheid van de Stichter van de Islam te verwerpen. In het geval van een moslim echter, ligt de zaak heel anders, als hij met eerbied en liefde spreekt over Jezus Christus^{as} of Mozes^{as} of Krishna^{as} of Boeddha^{as}, doet hij dit omdat hij geen andere keus heeft. Het is een deel van het fundamentele artikel van zijn geloof om niet alleen menselijke hoffelijkheid in acht te nemen, maar om oprecht in hun waarheid en eer te geloven. In het licht hiervan lijkt dit geloofsartikel een belangrijkheid van wereldwijde omvang in te houden. Het vestigt interreligieuze orde en harmonie, en schept een oprechte atmosfeer van wederzijds vertrouwen en wederzijdse liefde. Zoals de Eenheid van God bevat het de intrinsieke hoedanigheid onvervangbaar te zijn; er is geen alternatief.

De Beloofde Messias^{as}, Hazrat Mirza Ghulam Ahmad^{as} van Qadian heeft het islamitische geloof in andere profeten als volgt samengevat:

Een van de principes welke de basis vormt van mijn geloof, verwijst naar de gevestigde religies in de wereld. Deze religies hebben brede acceptatie gevonden in verschillende gebieden van de aarde. Ze hebben een mate van ouderdom verworven en hebben stadium van volle ontwikkeling bereikt. God heeft mij medegedeeld dat geen van deze religies in hun oorsprong vals waren en geen van de profeten bedriegers.⁶

Dit is een mooi principe dat vrede en harmonie bevordert en dat de basis legt voor verzoening, en dat de morele toestand van de mens ondersteunt. Wij geloven in de waarheid van alle profeten die in de

wereld zijn verschenen, ongeacht of zij verbleven in India of Perzië of China of in een ander land.⁷

Met het vaststellen van dit feit dat er over de gehele wereld in alle tijden profeten moesten zijn die van God afkomstig waren, lijken de kaders te zijn gezet voor een universele profeet. De aanvaarding van een universele profeet vereist wederkerigheid. Als u van anderen verwacht dat zij geloven in iemand die u als waarachtig beschouwt, zou het zeker helpen als u getuigt van de waarheid van zulke heilige mensen in welke de andere partij een onwankelbaar vertrouwen heeft.

De Islam legt daarom de basis voor de universaliteit van een enkele profeet. Als zodanig is de aanspraak van de Koran dat de Heilige Profeet^{sa} niet alleen was opgewekt voor Arabië, maar voor het gehele mensdom, daarom gebaseerd op een gezonde filosofie. In iedere religie treffen we een utopische toekomst aan van een gouden tijdperk waarin het gehele mensdom onder de ene vlag zou worden gebracht. Maar er lijkt geen basis te worden gelegd voor de eenmaking van de mens in zijn geloofsovertuiging en dogma's. Het was voor het eerst in de geschiedenis van de religie dat de Islam de weg bereidde voor een universele religie door de bekendmaking dat alle mensen van de wereld, op verschillende tijden, werden gezegend met de komst van goddelijke boodschappers.

Volgens de Heilige Koran is de instelling van het profeetschap universeel en tijdloos. Er worden twee uitdrukkingen gebruikt om hetzelfde ambt aan te duiden, elke met enigszins andere betekenissen. De uitdrukking "An-Nabi" heeft de betekenis van profeetschap.

Hen die God verkiest Hem te vertegenwoordigen, worden bekleed met de kennis van zekere belangrijke gebeurtenissen betreffende de toekomst. Hun wordt ook verteld over zaken uit het verleden die voor de mensen onbekend waren, en hun kennis hiervan vormt een teken dat zij op de hoogte worden gesteld door een Alwetend Wezen. De profetie vestigt als zodanig de waarheid van de profeten zodat de mensen zich aan hen mogen onderwerpen en hun boodschap mogen aanvaarden.

De tweede uitdrukking die in verband met profeten wordt gebruikt is “Ar-Rasoel” of Boodschapper. Dit verwijst naar zulk een inhoud van de openbaring van de profeet die belangrijke boodschappen behandelt die namens God aan het mensdom moeten worden overgebracht. Die boodschappen kunnen gaan over nieuwe wetgeving of ze kunnen de mensen eenvoudigweg waarschuwen voor hun vroegere dwalingen met betrekking tot eerder geopenbaarde wetten. Deze beide ambten verenigen zich in één enkele persoon en als zodanig kunnen alle profeten boodschappers worden genoemd en alle boodschappers profeten.

Volgens de Islam zijn alle profeten menselijke wezens, en geen van hen bezit bovenmenselijke kenmerken. Waar ook sommige wonderen worden toegeschreven aan profeten van welke men aanneemt dat ze wijzen op hun bovenmenselijke natuur, verwerpen de stellige en duidelijke verklaringen van de Koran een dergelijk denkbeeld. Het doen opstaan uit de dood is een van zulke wonderen die aan sommige profeten worden toegeschreven. Hoewel soortgelijke beschrijvingen worden aangetroffen in vele goddelijke geschriften of godsdienstige boeken, dienen deze volgens de Koran niet letterlijk te worden

genomen, maar zij hebben een metaforische betekenis. Zo wordt bijvoorbeeld aan Jezus^{as} toegeschreven dat hij de doden deed opstaan tot een nieuw leven. Maar de Heilige Koran spreekt van de Heilige Profeet Mohammed^{sa} in dezelfde bewoordingen en bezigt dezelfde woorden die worden toegepast op zijn wonder van geestelijke herleving. Soortgelijk is het geval van het scheppen van vogels uit klei en deze te doen vliegen in de naam van God. Deze vogels zijn slechts menselijke wezens die zijn begiftigd met het vermogen van een geestelijk vliegen, versus de aardse mensen.

Geen profeet wordt een uitzonderlijk lange levensduur gegeven hetgeen hem duidelijk anders maakt en hem plaatst boven de broederschap van profeten tot welke hij behoort. Noch wordt enige profeet genoemd die lichamelijk is opgestegen naar de afgelegen plaatsen in het heelal. Waar ook hiervan gewag wordt gemaakt, is het een geestelijke verheffing die wordt bedoeld, niet een fysieke verheffing ten aanzien waarvan de Koran uitdrukkelijk verklaart dat deze tegen de aard van profeten is. Toen de Heilige Stichter^{sa} van de Islam door de Mensen van het Boek werd gevraagd om fysiek op te stijgen naar de hemel en een boek mee terug te brengen, was het antwoord dat God hem onderwees eenvoudig dit:

قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيَ هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا

Zeg tot hen: “Mijn Heer staat ver boven (zulk kinderlijk gedrag). Ik ben niet meer dan een menselijk wezen als een profeet.”⁸

Dit antwoord verwerpt alle aanspraken over andere profeten, die, naar wordt aangenomen, fysiek, naar de hemel zijn opgestegen. Het argument dat in dit antwoord ligt besloten, is dat geen menselijk

wezen en geen profeet lichamelijk naar de hemel kan opstijgen, anders kon de Profeet Mohammed^{sa} hetzelfde wonder ook hebben herhaald. De nadruk op de menselijke kenmerken van profeten en hun menselijke beperkingen is een van de mooiste kenmerken van de fundamentele islamitische leer. Profeten stijgen niet uit boven hun medemensen omdat zij waren begiftigd met bovenmenselijke eigenschappen, maar alleen omdat zij een beter verslag gaven van de eigenschappen waarmee zij waren begiftigd. Zij bleven menselijk ondanks het feit dat zij tot grote geestelijke hoogten waren gestegen, en hun gedrag is als zodanig onnavolgbaar voor andere menselijke wezens.

Op het punt van de continuïteit van het profeetschap verklaart de Islam uitdrukkelijk dat de Heilige Profeet^{sa} van de Islam de laatste van de wetgevende profeten is en de Koran het laatste goddelijke wetboek, dat is volmaakt en beschermd tot aan het einde der tijden. Het ligt voor de hand dat een boek dat volmaakt is en ook beschermd is tegen interpolatie uitstijgt boven wijziging. Gewaarborgd wordt dat op beide punten geen wijziging zal plaatsvinden. Zolang een boek volmaakt is en beschermd tegen menselijke interpolatie, is aanpassing niet gerechtvaardigd.

Wat betreft het profeetschap anders dan het wetgevende profeetschap, wordt de mogelijkheid van de voortzetting ervan duidelijk in de Koran vermeld. Weer zijn er duidelijke profetieën over zulke goddelijke hervormers die volledig ondergeschikt zouden zijn aan de Heilige Stichter^{sa} van de Islam en het Heilige Boek, de Koran. Het volgende vers uit Soera An-Nisa laat hierover geen dubbelzinnigheid bestaan:

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا

En wie Allah en deze Boodschapper gehoorzaamt, zal zijn onder hen aan wie Allah Zijn zegeningen heeft geschonken, namelijk de profeten, de waarachtigen, de martelaren en de rechtschapenen.⁹

Kortom, in de Koran wordt verklaard dat de Islam de laatste volmaakte religie is ten voordele van de mensheid, waarna geen nieuw leer zal worden geopenbaard om de leer van de Islam te niet te doen, noch zal een nieuwe onafhankelijke profeet worden geboren, buiten het domein van de Islam. Een nieuw profeet zal volledig ondergeschikt zijn aan de Heilige Profeet Mohammed^{sa}.

De profeten zijn altijd gekomen om een boodschap over te brengen. Die boodschap was niet beperkt tot de gebieden van geloofsopvattingen maar omvatte ook de gebieden van de beoefening en de uitvoering van de geloofsovertuiging. De leer is verdeeld in twee grote categorieën:

- ❖ Hoe de relatie met God te verbeteren;
- ❖ Hoe zich te gedragen met betrekking tot de medemens.

Deze twee categorieën omvatten in feite alle aspecten van religieuze wetten. We kunnen niet in een uitvoerig discussie treden over hoe deze taak tot in de perfectie wordt uitgevoerd in de Islam, maar misschien zou het gepast zijn om enkele belangrijke kenmerken van deze leer die van een universeel karakter is, toe te lichten.

Gebed

Aanbidding is gemeenschappelijk voor alle religies. Wat verschilt is slechts de wijze en de manier van aanbidding. Wat uniek is in de islamitische wijze van aanbidding is dat deze kenmerken bevat van de wijze waarop het gebed wordt verricht die wordt aangetroffen in andere religies. Sommige mensen bidden tot God in een staande houding en sommige in een zittende houding. In sommige religies gedenken mensen God door voor Hem te knielen, terwijl anderen zich voor Hem nederbuigen. Sommigen staan voor Hem met gevouwen armen en anderen met armen die zij naast zich laten hangen. Kortom, er is niet een enkele wijze van aanbidding die gemeenschappelijk is in alle religies als geheel. Het is echter fascinerend te zien dat de Islam zijn volgelingen zo uitgebreid instrueert betreffende de wijze van gebed dat alle houdingen van aanbidding die in andere religies worden aangetroffen, op symbolische wijze worden weergegeven in het moslimgebed. Nog een stap voorwaarts in de richting van het inluiden van een tijdperk van universele religies, zo lijkt het.

De instelling van het islamitische gebed is een zeer hoog ontwikkeld systeem dat iedere menselijke behoefte bedient. Van het begin af moet men in gedachte houden dat aanbidding niet slechts het buigen is voor een Superieur Wezen en hulde te brengen aan Zijn grootheid alsof God de mens slechts heeft geschapen om te voldoen aan Zijn egoïstische verlangen om te worden geprezen. Alle doelen die worden genoemd met betrekking tot de filosofie van aanbidding en de wijze waarop van een moslim wordt vereist zijn gebed te verrichten, maakt het overduidelijk dat het voordeel van gebed wordt behaald door de aanbidder zelf, en op geen enkele wijze kan dit

worden opgevat als een gunst aan God. De Heilige Koran verklaart dat God geen behoefte heeft aan de lofprijzingen van mensen. Hij is zo groot in Zijn edelmoedigheid en zo subliem in Zijn aard dat de lofprijzingen van Zijn schepselen niets toevoegen aan Zijn grootmoedigheid en majesteit. De Heilige Profeet^{sa} van de Islam vermeldde eens dat als de gehele mensheid zich zonder uitzondering van God zou hebben afgewend en de slechtst denkbare zonden zou hebben begaan, dan zou zij Zijn universele grootsheid niet verkleinen. Zelfs als men een scherpe naald in een onmetelijke oceaan dompelt, dan zou het water dat zich hecht aan de oppervlakte van de naald veel meer zijn dan de zonden van de gehele mensheid zouden kunnen wegnemen van de glorie van God.

Aanbidding is in de Heilige Koran dus alleen voorgeschreven voor de zaak van de aanbidder zelf. Dit is een veelomvattend onderwerp en we kunnen alleen enkele punten illustreren die hierop betrekking hebben zoals deze zijn genoemd in de Heilige Koran en de tradities van de Heilige Profeet^{sa} van de Islam.

Het gedenken van God en het overdenken van Zijn eigenschappen gedurende het gebed helpt de mens zijn geest te verfijnen en deze meer in harmonie te brengen met de natuur van God. Dit staat centraal in het islamitische gebed. De mens was gemaakt naar het beeld van Zijn Schepper en hij moet er te allen tijde naar streven nabijheid tot Hem te verkrijgen. Dit is een les in edelmoedigheid die definitief is. Zij die zich erin oefenen als God te denken en als Hem te handelen binnen de begrenzingen van de menselijke sfeer, verbeteren voortdurend hun relatie met alle andere menselijke wezens en zelfs met andere vormen van leven.

In menselijke termen kan dit beter worden begrepen in vergelijking met de houding van een moeder jegens haar kinderen. Want voor degene die werkelijk nabijheid tot een moeder verkrijgt, zal alles wat de moeder lief is, vanzelf ook hem lief worden. Het verwerven van de houding van de schepper is als het verwerven van de houding van een kunstenaar met betrekking tot zijn kunstwerken. Het is onmogelijk voor iemand om God nabij te zijn, en afstand te nemen van Zijn schepping. Nogmaals, de term die voor aanbidding wordt gebruikt in de Heilige Koran is afgeleid van een woord dat zo veelbetekenend is en zo verschillend van de termen die in andere religies worden gebruikt. *Ain*, *Ba*, *Daal* ('A', 'B', 'D') Zijn drie letters die als wortel fungeren en die de grondbetekenis hebben van slavernij. Zoals een slaaf die alles verbeurt aan zijn meester en hem in alle opzichten volgt, moet de aanbidder in de Islam hetzelfde doen in zijn relatie tot God. De onbepaalde wijs (indefinitief) die voor aanbidding wordt gebruikt, heeft de betekenis van het volgen in de voetstappen van iemand. Dat is het uiterste in het navolgen van de eigenschappen van God. De Koran zegt ook:

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

Voorwaar, het gebed weerhoudt de aanbidder van het zich overgeven aan alles wat in strijd is met de waardigheid of onwettig is.¹⁰

Dit vers heeft zowel positieve als negatieve betekenissen die beide uiterst fundamenteel zijn voor het ontwikkelen van ideaal menselijk gedrag. Aldus helpt het de aanbidder in de negatieve betekenis ervan door hem te bevrijden van zonde van alle soorten. In de positieve betekenis ervan onderwijst het de mens, verfijnt zijn karakter en

ontwikkelt zijn eigenschappen tot zulk een voortreffelijkheid dat dit hem waardig maakt met God verbonden te zijn.

Nog een gebied dat in dit opzicht hoogst belangrijk is, is de rol die aanbidding speelt in het ontwikkelen van de ziel. Volgens de Islam kan elke menselijke ziel in relatie tot het vleselijke menselijke lichaam, worden vergeleken met een kind in de baarmoeder van de moeder. Het leven schenken aan een gezond kind vergt zoveel beïnvloeding die voortdurend wordt overgebracht van de moeder naar het embryo, en naar het kind in een later stadium. Als de invloed van de moeder op het embryo ongezond is, wordt het kind als aangeboren ziek geboren; als de invloed gezond is, wordt het kind geboren in het bezit van een volmaakte gezondheid. Van alle invloeden die werkzaam zijn bij de vorming en aanpassing van de menselijke ziel, is gebed de belangrijkste afzonderlijke factor.

De instelling van het islamitische gebed is rijk aan zoveel diepzinnige lessen die zelfs niet gedeeltelijk worden aangetroffen in andere religies. Islam roept op tot zowel gezamenlijk als individueel gebed. De gezamenlijke gebeden worden verricht op een wijze die verbazingwekkend goed en betekenisvol is georganiseerd.

Er is één leider die de samenkomst leidt in al deze gebeden. Die leider is niet een gewijde priester. Iedereen die door de mensen waardig wordt geacht voor deze taak, wordt gekozen als imam. De bijeengekomen mensen worden aangespoord zich achter de imam op te stellen in volkomen rechte rijen, terwijl iedere aanbiddende dicht bij de andere staat, schouder aan schouder, met geen ruimte tussen twee aanbidders. Zij volgen de imam volledig in alles wat hij doet. Als hij

buigt, buigen zij; als hij staat, staan zij; als hij zich ter aarde werpt, werpen zij zich ter aarde. Zelfs als de imam een fout begaat en deze niet goedmaakt, zelfs niet na de herinnering, moeten alle aanbidders deze herhalen. Het ondervragen van de imam tijdens het gebed is niet toegestaan. Allen zien zonder uitzondering in dezelfde richting en wenden het aangezicht naar het eerste Huis van aanbidding dat ooit ten voordele van de mensheid is gebouwd. Het is niemand toegestaan een speciale plaats achter de imam te reserveren. In dit opzicht worden de rijken en de armen met een absolute gelijkheid behandeld, en zo ook de ouderen en de jongeren. Degene die vóór anderen bij de moskee aankomt, heeft de eerste keus te zitten waar hem dit belieft. Niemand heeft het recht anderen te verwijderen van de plaats die zij innemen, behalve om redenen van veiligheid enz., in welk geval dit een administratieve maatregel wordt. Het islamitische systeem van het gebed is dus niet alleen rijk aan geestelijk onderricht maar ook aan gemeenschappen en organisatorisch onderricht.

Alle moskeeën worden vijfmaal per dag bezocht, een taak die voor de toevallige waarnemer te veeleisend lijkt. Dit aspect moet verder worden uitgewerkt om een vollediger beeld te vormen van de rol van de gezamenlijke gebeden in de wijze van leven van de moslims. Natuurlijk zal in een ideale moslim samenleving, waar moskeeën ter beschikking zijn gesteld binnen het bereik van bijna iedere burger, het gezamenlijke gebed op vijf tijden een routinematige manier van leven worden van alle moslims. Het middaggebed, dat gewoonlijk problematischer is, wordt in moslim samenlevingen verricht gedurende de middagpauze van het werk. Dit is dus niet slechts een lunchpauze, maar deze wordt enigszins verlengd om ook plaats te bieden aan het verrichten van het gebed. Het volgende gebed dat volgt op

het middaggebed is het namiddaggebed, dat bijna onmiddellijk na de terugkeer van het gewone dagelijkse werk wordt verricht. Vervolgens is geen gebed toegestaan tot na zonsondergang. De tijd tussen deze twee gebeden wordt doorgebracht met activiteiten buitenshuis zoals sport, winkelen, wandelen, bezoeken aan vrienden en verwanten, enz. Dit is een periode van ontspanning waarin gebeden praktisch verboden zijn, behalve voor het stille gedenken van God dat een constant kenmerk wordt voor sommige gelovigen. Bij zonsondergang begint de nacht van de gelovige met het gebed bij zonsondergang, waarna weer tijd is voor ontspanning, het dineren, enz. Vóór het naar bed gaan, wordt de nacht voltooid met het laatste gebed, dat Isha wordt genoemd. Het wordt ontmoedigd om na Isha wakker te blijven voor nutteloze bezigheden als geroddelen en ijdel gepraat enz. De moslims worden aangemoedigd de gewoonte aan te leren om vroeg naar bed te gaan en vroeg op te staan. De volgende morgen begint de dag routinematig in de vroege uren voor de dageraad. Het gebed dat wordt verricht aan het einde van de nacht wordt *tahajjud* genoemd. Het is niet verplicht, maar is een vrijwillig gebed waaraan veel waarde wordt gehecht. De dageraad kondigt de tijd voor het morgengebed aan. Dit gebed wordt *Al-fajar* genoemd. Gebeden naar keuze tussen *fajar* en zonsopkomst worden niet aanbevolen om duidelijke redenen. Dan worden tot aan *zohar*, het middaggebed, slechts twee facultatieve gebeden genoemd. Overigens wordt verondersteld dat de periode voorafgaand aan *zohar* wordt doorgebracht met de normale dagelijkse activiteiten.

Als we vanuit een ander gezichtspunt zien naar de instelling van het gebed in de Islam, is het intrigerend op te merken hoe goed georganiseerd, gedisciplineerd en hoe veelomvattend het is. Er zijn

zekere gezamenlijke gebeden waarin de recitatie van de Koran plaatsvindt met een luide, hoorbare stem, in een semi-zingende toon, die niet precies voldoet aan het begrip zingen, maar die een ritmische toon heeft die erg doordringend is. De Heilige Profeet^{sa} heeft ook geadviseerd dat er een zweem van droefheid moet liggen in de toon waarin de Koran wordt gereciteerd; dit maakt het aangrijpender en doet de betekenis van de verzen dieper doordringen in de uithoeken van het hart. In sommige gebeden, in het bijzonder de twee gebeden in de namiddag, is er geen luide recitatie; dit gaat goed samen met de algemene stemming van de tijd. Zelfs de vogels houden op met zingen gedurende de vroege delen van de namiddag en er is een algemene stemming van stilte die het rumoer van het normale werk bedekt. Het ochtendgebed, het gebed na zonsondergang en het gebed aan het begin van de nacht bestrijken alle perioden waarin het hardop reciteren van de verzen de gangbare praktijk is.

Het gebed kan verder worden verdeeld in twee categorieën. Tegenover de gezamenlijke gebeden worden de individuele gebeden ook sterk benadrukt. In de gezamenlijke gebeden wordt door de gemeenschap gezamenlijk en openlijk eer betoond aan God. In individuele gebeden wordt nadruk gelegd op beslotenheid en er dient geen inspanning te zijn zulke gebeden aan iemand tentoon te spreiden. Evenzo wordt het late nachtelijke gebed verricht in volmaakte afzondering. Huisgenoten trachten hun eigen plaatsen te vinden en zelfs echtgenoten trachten hun gebeden afzonderlijk te verrichten, zodat verbinding met God een hoogst persoonlijke zaak wordt. Men heeft geconstateerd dat de instelling van het gezamenlijke gebed vijfmaal per dag voor meer dan veertienhonderd jaar of zo, heel goed heeft gewerkt voor de bescherming en instandhouding van deze

heilige instelling. De moskeeën zijn de steunpilaar geweest om deze nobele instelling levend te houden. Ze dienen ook als onderwijscentra voor jong en oud, en door de geschiedenis heen hebben ze de belangrijkste rol vervuld in godsdienstige training en godsdienstig onderricht.

De plaatsen van aanbidding in de Islam, zowel de gezamenlijke als de particuliere, worden zorgvuldig schoon gehouden. Van iedereen wordt verwacht dat hij zijn schoenen uittrekt alvorens deze plaatsen binnen te gaan. Hoewel in iedere gebed de aanbieder met zijn voorhoofd de grond moet aanraken, soms kort, soms voor langere perioden, is het verbazingwekkend dat geen huidziekten zijn overgedragen van voorhoofd naar voorhoofd in de moslim samenleving. Sommigen kunnen dit misschien toeschrijven aan de hoge standaard van reinheid en sommigen aan de zegeningen van God, maar dit is een vastgesteld feit.

Wat betreft de inhoud van het gebed, deze bestaat uit twee soorten:

1. Een formele routinematige recitatie van verzen uit de Koran, en andere gebeden die hoofdzakelijk worden gedaan in de taal van de Koran, welke het Arabisch is. Van alle aanbidders wordt verwacht dat zij de betekenis van wat zij reciteren, kennen, anders zullen zij zich het onmetelijke voordeel dat zij kunnen behalen uit de betekenisvolle recitatie ontszeggen. Het zal deze bespreking te lang maken als we ingaan op de details van de inhoud, maar al die lezers die belangstelling hebben in verdere studie, kunnen altijd de relevante literatuur raadplegen.

2. Tot de tweede categorie behoren de individuele gebeden in de eigen taal waarin men vrij is smekingen te doen zoals men verkiest. Deze tweede categorie is controversieel in de zin dat menige school van jurisprudentie dergelijke praktijken afkeurt en aandringt op recitatie op alleen de voorgeschreven wijze, los van het feit of de aanbieder dit begrijpt of niet. Zij zien echter wel de noodzaak in voor privégebeden en voor persoonlijke gebeden. Zij suggereren derhalve om in de eigen taal te bidden nadat het formele gebed is beëindigd en niet gedurende het verloop ervan. Wij, de ahmadi moslims, adviseren en beoefenen de eerstgenoemde keus om tijdens het formele gebed tot God te bidden in de eigen taal zoals men verkiest.

Zoals we hierboven uitgebreid hebben aangetoond, is de instelling van het islamitische gebed een hoogontwikkelde instelling, waar van het individu wordt verwacht dat hij vijfmaal per dag bidt, zowel individueel als gezamenlijk met anderen. Het islamitische gebed speelt dus een belangrijke rol in het leven van een moslim en in de geestelijke en morele opvoeding van het individu.

Het besteden voor de zaak van Allah

Als we ons nu wenden tot de aalmoezen en andere filantropische besteding, zien we dat alle religies dit op de een of andere wijze lijken te bevorderen. In sommige religies wordt het besteden voor de zaak van Allah geïnstitutionaliseerd door het heffen van een wel-omschreven tiende. In andere wordt de methode hoe en hoeveel overgelaten aan de vrije wil van het individu. Nog eens, op dit gebied

wordt de universaliteit van de islamitische leerstellingen duidelijk als een gedetailleerd onderzoek over dit onderwerp wordt gedaan vanuit de Koran en de traditie en de praktijk van de Heilige Profeet^{sa} van de Islam. Dit onderwerp is zo veelomvattend dat het alle mogelijke gebieden van de menselijke belangstelling bestrijkt. We treffen in de Islam zowel een geïstitutionaliseerde wijze van besteden als niet-geïstitutionaliseerde vormen van besteden aan en de respectieve gebieden ervan zijn vastomlijnd. Maar de Islam laat het daarbij niet en spreekt van alle mogelijke vereisten en de relevante belangrijkheid ervan. De Islam gaat verder en onderwijst de mens om te besteden voor de zaak van Allah met inachtnaam van alle gedragsregels die in de Koran zijn genoemd. De Heilige Koran is er erg duidelijk over welke wijze van besteden door Hem zal worden begunstigd en welke zal worden verworpen. Het onderwerp is zo veelomvattend, zoals eerder genoemd, dat het buiten de strekking van deze korte verhandeling valt om ieder aspect ervan te bestrijken. Een ding is echter duidelijk, dat de aard van de universaliteit van deze leerstelling steeds duidelijker wordt als men de vorm en de geest ervan begint te begrijpen. De Islam omschrijft ook duidelijk de gebieden voor het uitvoeren van de voorgeschreven tienden en laat hierover geen enkele dubbelzinnigheid bestaan.

Hadj

Nog een voorbeeld dat de universaliteit van de islamitische geboden betreffende de praktijk van de religie demonstreert, is dat van de Hadj, de bedevaart. Nogmaals, men treft de instelling van de bedevaart aan in alle religies van de wereld, maar de bedevaartsoorden liggen verspreid over verschillende plaatsen in een of meer landen.

Men treft niet één enkele centrale plaats aan die de volgelingen van een religie tenminste eenmaal in hun leven moeten bezoeken.

Verbazingwekkend genoeg treffen we in de Islam precies een dergelijke plaats aan, in Mekka, waar moslims van over de gehele wereld worden verwacht zich te verzamelen om ongeveer tien dagen door te brengen in volledige toewijding aan de gedachtenis van God. De pelgrims komen uit alle landen, alle naties, en zijn van alle rassen en van alle leeftijden. Mannen, vrouwen en kinderen verzamelen zich allen eenmaal per jaar voor een prachtige bijeenkomst waarbij het aantal deelnemers soms in de miljoenen loopt. Dit grote vertoon van universaliteit ziet men nergens anders in een andere godsdienst. Vandaar dat al deze vingers die werden geheven in verschillende gebieden van de islamitische leer, wijzen op dezelfde boodschap van eenwording op aarde onder de Eenheid van God.

De instelling van de bedevaart kan men terugvoeren tot aan de tijd van Abraham^{as}. Maar er zijn zeer duidelijke verklaringen in de Koran die deze beschrijven als een oude instelling die sinds onheuglijke tijden bestaat en is aangevangen toen het eerste Huis van God werd gebouwd in Mekka. In tijden van weleer werd 'Mekka' uitgesproken als 'Baka'. De Heilige Koran verwijst dus naar het eerste huis dat niet in Mekka, maar in Baka is gebouwd. Het wordt ook wel "Baitul-Atiq", of het "oudste huis" genoemd. Abraham^{as} richtte het op op de ruïnes die hij onder goddelijke leiding ontdekte en met betrekking waartoe hem door God was opgedragen het met de hulp van zijn zoon Ismaël^{as} te herbouwen. Dit is dezelfde plaats waar hij, weer onder goddelijk bevel, zijn vrouw Hagar en zijn zoon Ismaël^{as}, die een zuigeling was, had achtergelaten. Maar het werk aan het Huis van

God, wachtte op aandacht totdat Ismaël^{as} opgroeide tot een leeftijd waarop hij van enig nut kon zijn. Beiden werkten dus samen om het huis te herbouwen en om de instelling van de bedevaart weer opnieuw te beginnen.

Veel rituelen die tijdens de bedevaart worden verricht, hebben hun wortels in de eerste dagen van de herbouw van het Huis van God, en sommige gaan zelfs verder terug. Zo wordt bijvoorbeeld het lopen tussen Safa en Marwah, twee heuveltjes dichtbij het Huis van God, gedaan in gedachtenis aan het zoeken van Hagar naar enig teken van menselijke aanwezigheid om haar kind te helpen in hun smartelijk uur van nood. Beschreven is dat het kind uiterst rusteloos was geworden door de kwelling van dorst, en met zijn hielen in wanhoop op de grond sloeg. Er wordt gezegd dat daar een fontein ontsprong, die vandaag nog steeds bestaat in de een of andere vorm. Later is een put rondom die plaats gemaakt en het water ervan wordt beschouwd als gezegend water. De meeste pelgrims die de Hady verrichten, trachten bij wijze van zegening wat water voor hun verwanten en vrienden mee te brengen.

Er zijn nog andere rituelen en tradities die beknopt moeten worden uitgelegd. Tijdens de Hady dragen de pelgrims geen genaaide kleding. Zij kleden zich wel in twee losse doeken. Dit duidt er verder op dat de traditie zeer oud is en dat de instelling van de Hady begon toen de mens nog niet had geleerd genaaide kleding te dragen. Hij was pas begonnen zich te bedekken. Als zodanig lijkt het erop dat het ter herinnering is aan die oude volkeren die in die vroegere kleding de rondgang verrichtten om het eerste huis dat was gebouwd ter aanbidding van God, dat van de pelgrims wordt verlangd hetzelfde te

doen. Verder is het scheren van het hoofd een belangrijk kenmerk dat universeel als symbool van toewijding wordt aangetroffen onder monniken, priesters, kluizenaars en vishnu's. Dit verruimt verder de universaliteit van het karakter ervan. Vrouwen zijn van het scheren vrijgesteld, maar zij moeten symbolisch hun haar knippen als een teken. Ook op de plaatsen van welke bekend is dat Hazrat Abraham^{as} er God heeft herdacht in de stijl van een in vervoering gebracht minnaar en Zijn glorie verheerlijkte met luid gezang, wordt van de pelgrims verwacht dat zij hetzelfde doen op dezelfde plaatsen.

Vasten

Vasten is nog een vorm van aanbidding die universeel in de wereldreligies wordt aangetroffen. Hoewel er enorme verschillen zijn betreffende de wijze van vasten en de voorwaarden die erop van toepassing zijn, is het centrale idee van vasten overal aanwezig. Waar dit niet duidelijk wordt genoemd, is het aannemelijk dat het of is opgeheven, of is uitgedoofd door een geleidelijk verval in de praktijk. Het geval van Boeddha is een interessant voorbeeld. Hij begon zijn zoektocht naar de waarheid uit een strenge vorm van vasten, maar gezegd wordt dat hij later deze praktijk verliet omdat het zijn gezondheid nadelig had beïnvloed. Met het oog hierop kan men begrijpen waarom hij hiermee ophield, maar dit toont geenszins aan dat hij had opgehouden te geloven in het vasten. Misschien is dit de reden waarom hier en daar sommige boeddhisten nog steeds een zekere vorm van vast in acht nemen.

Het vasten in de Islam is een in hoge mate ontwikkelde instelling en deze dient grondig te worden bestudeerd. Er zijn twee soorten van

bevelen met betrekking tot het vasten. De ene heeft betrekking op het verplichte vasten en de andere op het facultatieve vasten. Het verplichte vasten is verder verdeeld in twee categorieën:

1. Het vasten is de moslims over de gehele wereld gedurende een gehele maand in ieder jaar voorgeschreven. Aangezien de maand een maanmaand is, blijft deze dus door het jaar heen veranderen in verhouding tot de zonnemaanden. Dit schept voor de aanbidders een universeel evenwicht. Soms is het vasten in de wintermaanden gemakkelijk in zoverre het de dagen betreft, in vergelijking met de lange winternachten, terwijl gedurende de zomermaanden de dagen lang en veel-eisend worden. Aangezien de maanmaanden door het jaar heen blijven roteren, hebben de moslims in alle delen van de wereld dus sommige perioden waarin het vasten gemakkelijk is, en sommige waarin het vasten moeilijk is.

Het vasten in de Islam begint overal bij het eerste verschijnen van de dageraad en eindigt bij zonsondergang. Gedurende deze periode moet men zich volledig onthouden van alle voedsel en drank. Het is niet enkel fysieke honger en dorst die het islamitische vasten vormt, maar de nachten voorafgaand aan het begin van de vasten verkrijgen een veel belangrijker karakter en spelen een centrale rol in de instelling van het vasten. De moslims worden vele uren vóór de dageraad wakker voor het verrichten van het individuele gebed en de gedachtenis aan God. Ook wordt de Heilige Koran in iedere woning van moslims veel meer gereciteerd dan op de gewone dagen. Het grootste deel van de nacht wordt dus doorge-

bracht in geestelijke oefeningen die de essentie vormen van het vasten.

Gedurende de dag worden alle moslims, afgezien van het zich ontfeggen van voedsel en water, in het bijzonder aangespoord zich te onthouden van ijdel gepraat, ruzie en strijd of van zulk een bezigheid die beneden de waardigheid is van een ware gelovige. Het zich overgeven aan vleeselijke genoegens is niet toegestaan. Zelfs echtgenoten leiden gedurende de dag hun eigen afzonderlijke leven, behoudens de formele menselijke relatie die voor alle mensen gewoon is.

In de Islam wordt het geven van aalmoezen en zorg voor de behoeftigen zo zeer benadrukt dat het een deel wordt van het dagelijkse leven van een moslim. Echter, in de Ramadan, de vastenmaand, wordt van de moslims verwacht dat zij hun inspanningen op dit gebied verdubbelen. Gemeld wordt van de Heilige Profeet^{sa} dat het besteden voor de zaak van de armen voor hem de normale dagelijkse praktijk was die is vergeleken met een bries die nooit ophield bemoediging en vertroosting te brengen aan de behoeftigen. Gedurende Ramadan echter, herinneren de verhalers van de Ahadith, de gezegden van de Heilige Profeet^{sa}, ons eraan dat deze bries in kracht toenam en de vorm aannam van een krachtige wind. Het geven van aalmoezen en zorg voor de behoeftigen worden zozeer benadrukt dat in geen enkele periode gedurende het jaar de moslims zich zo bezighouden met filantropische doelstellingen als gedurende de maand Ramadan.

2. Het andere verplichte vasten wordt meestal in verbandgebracht met het vergeven van de zonden door God. Dit omvat ook het inbreuk maken op het verplichte vasten.

Het facultatieve wordt zo goed gestimuleerd dat het een deel wordt van de wijze van leven van de rechtschapen moslim. Hoewel een meerderheid van de moslims niet verder gaat dan de maand van het verplichte vasten, vasten sommigen in het bijzonder zo nu en dan wanneer zij in moeilijkheden verkeren. Aangezien het de verwachting is dat de gebeden die gedurende het vasten worden verricht, productiever zijn, vasten sommige mensen extra om hun problemen af te wenden, maar sommigen doen dit alleen voor de zaak van het winnen van de bijzondere gunsten van Allah. Hieraan is geen grens, behalve dat de Stichter van de Islam hen die plechtig hadden beloofd voortdurend voor hun gehele leven te vasten, sterk ontmoedigde dit te doen. Toen de Heilige Profeet^{sa} van één dergelijk geval hoorde, keurde hij deze praktijk af en bekritiseerde de man voor zijn pogen redding te verkrijgen door het te doen voorkomen alsof hij zijn wil aan God opdrong. Hij vertelde de betreffende persoon: “Door uzelf in moeilijkheden te brengen, zult u niet alleen niet in staat zijn God te behagen, maar kunt u zelfs Zijn misgenoegen verdienen.” Hij wees erop dat een te grote nadruk op soberheid iemand waarschijnlijk onachtzaam maakt ten aanzien van zijn vrouw en kinderen, familie en kennissen, vrienden, enz.

De Heilige Profeet^{sa} herinnerde hem specifiek aan zijn verantwoordelijkheden op het gebied van de menselijke relaties. Het advies was: “Doe op een billijke wijze uw plicht zowel jegens God als jegens de schepping van God.” Na hun aanhoudende norse gesmeek, stond hij aan sommigen het facultatieve vasten alleen toe in de stijl van David^{as}. De Heilige Profeet^{sa} vertelde hun dat het de gewoonte van David^{as} was om één dag te vasten en de volgende dag niet. Nadat hij deze gelofte had gedaan, hield hij gedurende zijn gehele leven de vasten om de andere dag. De Heilige Profeet^{sa} zei dus: “Ik kan u alleen zoveel toestaan en niet meer.”

De instelling van het vasten is buitengewoon belangrijk omdat zij de gelovige ontwikkelt op bijna ieder gebied van zijn geestelijk leven. Onder andere leert hij door persoonlijke ervaring wat honger, armoede, eenzaamheid en ongemak betekent voor de minder bevoorrechte delen van de samenleving. Het zich gedurende de maand Ramadan onthouden van zelfs die gewoonten die in het dagelijkse leven zijn toegestaan, spelen een constructieve rol in het verfijnen van het menselijke karakter.

De Heilige Oorlog

Dit is een erg belangrijke kwestie die betrekking heeft op de verspreiding van alle goddelijke boodschappen. Zij heeft betrekking op het middel van verspreiding. Het is bekend dat aanhangers van bijna alle religies, als zij zich in de tijd verwijderden van de bron, dwang hebben gebruikt, door of mensen binnen de gelederen van hun godsdienst te houden, of door anderen tot hun geloof te bekeren. Maar volgens de Heilige Koran is dit geenszins een afspiegeling van de

houding van hun religie met betrekking tot dwang. Geen enkele godsdienst heeft bij zijn bron ooit het gebruik van geweld, in welke vorm dan ook, toegestaan. In feite zijn alle godsdiensten het doelwit gemaakt van dwang en de tegenstanders ervan hebben zich grote inspanningen getroost om de groei van religies bij hun bron een halt toe te roepen en ze volledig te vernietigen. Iedere keer als er een nieuwe profeet kwam, werden onveranderlijk door zijn vijanden pogingen in het werk gesteld om zijn boodschap door het gebruik van geweld en meedogenloze vervolging te onderdrukken. Het is daarom een bijzonder tragische ironie dat van alle boeken, de Heilige Koran vandaag wordt aangemerkt als voorstander van het gebruik van dwang voor de zaak van de verspreiding van zijn boodschap. Een zelfs nog grotere tragedie is gelegen in het feit dat het de moslim geestelijkheid zelf is die deze mening luidkeels verkondigt en deze openlijk toeschrijft aan de Heilige Koran.

Men moet zich herinneren dat de Heilige Koran het enige goddelijke boek is dat alle profeten van de wereld, waar en in welke eeuw ook zij waren geboren, vrijspreekt van het vergrijp van het toepassen van dwang met betrekking tot het verspreiden van hun boodschap. Vandaar dat het ondenkbaar is dat de Koran de Heilige Profeet^{sa} zou voorstellen als de voorbode van een tijdperk van bloedvergieten in de naam van vrede en haat in de naam van liefde tot God. Dit is niet de plaats om ons bezig te houden met ingewikkelde, polemische besprekingen, dus deze korte introductie zou hier moeten volstaan. Volgens de Koran is de Heilige Oorlog, die Jihad wordt genoemd, in werkelijkheid een heilige campagne die de hulp van de Koran gebruikt om in de wereld een geestelijke revolutie te brengen.

وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا

Bevecht hen door middel hiervan (de Koran) met een grote strijd.¹¹

Dit zijn de woorden van de Koran zelf die licht werpen op de aard van Jihad. Deze moet worden gestreden louter door middel van de Koran en de boodschap van de Koran. Nogmaals, het beteugelen van de opstandige natuur van iemand in de richting van volledige onderwerping aan God is nog een vorm van Jihad die in feite, volgens de Heilige Profeet^{sa} van de Islam de grotere Jihad is. Bij terugkeer van een veldslag heeft hij naar verluidt gezegd:

رَجَعْنَا مِنَ الْجِهَادِ الْأَصْغَرِ إِلَى الْجِهَادِ الْأَكْبَرِ

Wij keren terug van de kleinere Jihad naar de grotere Jihad.¹²

Natuurlijk is een verdedigingsoorlog alleen toegestaan op voorwaarde dat de vijanden vijandelijkheden beginnen en het zwaard heffen tegen een zwak, weerloos volk dat de enige misdaad heeft begaan te verklaren dat God hun Heer is. Alle aanvalsoorlogen zijn volgens de Islam heilloos.

Leven na de dood

De kwestie van leven na de dood heeft de geesten beroerd van mensen die tot zowel alle religies als tot alle tijden behoren. Er is ook de atheïstische zienswijze die de mogelijkheden van leven na de dood geheel en al ontkent. De religies die geloven in een leven na de dood kunnen worden verdeeld in twee categorieën:

- ❖ Zij die geloven in de reïncarnatie van de ziel van een gestorven persoon tot een nieuwe menselijke of dierlijke vorm van bestaan.
- ❖ Zij die geloven in een bovenaardse vorm van bestaan na de dood.

De atheïstische zienswijze ligt buiten het terrein van deze bespreking. Wat het islamitische leerstelsel betreft, behoort de Islam tot de categorie van religies die alle mogelijkheden van reïncarnatie, in welke vorm ook, verwerpt. Maar zij die geloven in de een of andere buitenaardse vorm van geestelijk of lichamelijk bestaan, zijn op zoveel vlakken onder elkaar verdeeld. Binnen elke religie varieert het begrip. Daarom kan met betrekking tot de zienswijze van de volgelingen van verschillende religies hieraan geen geloof worden toegekend zonder de vrees van tegenstrijdigheid.

Binnen de Islam zelf bestaan er bij verschillende sekten of moslim-geleerden verschillende opvattingen. Het algemene begrip neigt ernaar de buitenaardse vorm te zien als een vorm die sterk lijkt op de lichamelijke vorm hierop aarde. Het begrip van hemel enkel laat daarom eerder een materieel beeld zien dan dat dit een geestelijk beeld van de dingen is. De hemel wordt naar hun begrip voorgesteld als een onmetelijk grote tuin die letterlijk een overvloed heeft aan mooie bomen die eeuwige schaduwen geeft waaronder rivieren zullen stromen. De rivieren zullen van melk en honing zijn. De tuin zal vruchten dragen en alles wat de mens aan vruchten wenst, zal hem ter beschikking staan. Het vlees zal van vogels van allerlei soort zijn. Men heeft slechts te wensen welk vlees men in het bijzonder begeert. Vrouwelijke metgezellen van buitengewone schoonheid en verfijn-

ing zullen worden verschaft aan de vrome mannen, waarbij er geen beperking zal worden gesteld aan het aantal, dat zal worden vastgesteld overeenkomstig hun vermogen. Zoveel zij er aankunnen, zullen zij bezitten. Wat zouden zij doen? Hoe zouden zij zich tot elkaar verhouden? Zullen ze kinderen voortbrengen of een dor leven van genot leiden? Dit zijn alle open vragen. Het genot, zoals men het zich voorstelt, is intens zinnelijk. Er is geen werk dat moet worden verricht, geen arbeid die moet worden verspild, geen inspanning die moet worden gedaan. Een volmaakt leven (als een dergelijk leven volmaakt kan worden genoemd) van volkomen en totale indolentie, met de keuze veel te eten en te drinken omdat dichtbij de rivieren van melk en honing ook wijn zal vloeien. Geen vrees voor dyspepsie of dronkenschap! Achteroverleunend op hemelse kussens van zijde en brokaat, zullen zij hun tijd verdrijven in eeuwige gelukzaligheid – maar wat een eeuwige gelukzaligheid!

In de Islam zijn er anderen die dit naïeve begrip van de verwijzingen in de Koran naar de Hemel met stelligheid verwerpen, en met menige verwijzing naar verzen uit de Heilige Koran aantonen dat wat deze beschrijft enkel metaforische beeldspraak is waar geen lichamelijke aan de orde is. In feite maakt de Heilige Koran het overduidelijk dat de vorm van bestaan in het toekomstige leven zo verschillend van alle hier op aarde bekende levensvormen zal zijn, dat het buiten de menselijke verbeeldingskracht is om zelfs maar een vluchtige indruk te hebben van de buitenaardse werkelijkheid.

وَنُنَشِّئُكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ

Wij zullen u opwekken tot een vorm waarvan u niet de geringste kennis bezit.¹³

Dit is de stellige verklaring van de Koran over dit onderwerp. In recente tijden heeft de stichter van de Ahmadiyya Gemeenschap, Hazrat Mirza Ghulam Ahmad^{as} van Qadian deze zienswijze van geestelijk bestaan geplaatst tegenover die van het lichamelijke bestaan gepresenteerd in zijn unieke een markante verhandeling getiteld “De filosofie van de Islamitische leer”. Alle opvattingen die in dit boek zijn gepresenteerd, zijn goed gedocumenteerd met verwijzingen uit de Koran en de tradities van de Heilige Stichter van de Islam. Een kort verslag wordt hier weergegeven.

Volgens zijn diepgaande studie zou het leven in het hiernamaals niet materiaal zijn. Integendeel, het zou van geestelijke aard zijn, en van slechts enkele facetten ervan kunnen we ons een beeld vormen. We kunnen niet precies vaststellen welke vorm de dingen zullen aannemen. Een van de saillante kenmerken van zijn visie op het hiernamaals betreft de ziel die een andere entiteit doet ontstaan die uitzonderlijker is en die in relatie tot de ziel dezelfde positie zou innemen als de ziel inneemt in relatie tot ons lichamelijke bestaan hier op aarde. Deze geboorte van een ziel vanuit de ziel zal in relatie staan tot het soort leven dat wij hier op aarde hebben geleid. Als onze levens hier worden doorgebracht in onderwerping aan de wil van God en in overeenstemming met Zijn geboden, zullen onze smaken geleidelijk worden gecultiveerd en worden afgestemd op het genieten van geestelijke genoegens tegenover lichamelijke genoegens. Binnen de ziel begint een soort embrionale ziel vorm te krijgen. Nieuwe vermogens worden geboren en nieuwe smaken worden verkregen, in welke zij die gewend zijn aan lichamelijke genoegens geen genot vinden. De nieuwe soorten van verfijnde menselijke wezens kunnen de tevredenheid van hun hart vinden. Opoffering, in plaats van het

zich toeëigenen van de rechten van anderen, wordt aangenaam. Vergevensgezindheid krijgt de overhand over wraak, en liefde met geen zelfzuchtig motief komt tot ontwikkeling als een tweede natuur, die de plaats inneemt van alle verwantschappen die bijbedoelingen hebben. Dus men kan zeggen dat een nieuwe ziel binnen de ziel aanstaande is.

Al deze prognoses betreffende de ontwikkeling van de ziel zijn gevolgtrekkingen van verscheidene verzen van de Heilige Koran; toch kan de precieze aard van toekomstige gebeurtenissen niet nauwkeurig worden vastgesteld. Men kan slechts zeggen dat iets in deze zin zou plaatsvinden en dat de details ervan het menselijke begrip te boven gaan.

Er zijn zekere aspecten van het nieuwe leven die moeten worden besproken. Het begrip van hel en hemel in de Islam is volledig verschillend van de gewoonlijk gangbare opvatting. Hel en hemel zijn niet twee verschillende plaatsen die afzonderlijke tijd en ruimte in beslag nemen. Volgens de Heilige Koran bestrijkt de hemel het gehele universum. “Waar zou de hel dan zijn?” vroegen sommige van de metgezellen van de Heilige Profeet^{sa}. “Op dezelfde plaats”, was het antwoord, “maar u bezit niet het vermogen om het naast elkaar bestaan ervan te begrijpen.” Dat wil in gewone menselijke termen zeggen dat ze dezelfde tijdruimte lijken in te nemen, maar omdat ze tot verschillende dimensies behoren, ze dus in werkelijkheid naast elkaar zullen bestaan zonder elkaar in de weg te staan en zonder samenhang met elkaar.

Maar wat is de betekenis van hemelse gelukzaligheid en de kwellingen van het vuur van de hel? In antwoord op deze vraag heeft de Beloofde Messias^{as} de kwestie in de volgende bewoordingen geïllustreerd: Als iemand bijna omkomt van dorst, maar overigens gezond is, kan koel water hem zulk een grote voldoening geven welke niet kan worden verkregen door de gewone ervaring van het drinken van water, of van zelfs de smakelijkste drank van zijn keuze. Als iemand dorst heeft en ook honger heeft, en hij een onmiddellijke bron van energie nodig heeft, kan een koele trosdruiven hem zulk een grote voldoening geven die niet wordt ervaren door hetzelfde onder gewone omstandigheden. Maar een eerste vereiste voor deze genoegens is een goede gezondheid. Tracht u zich nu een erg zieke persoon voor te stellen die misselijk is en die al het vocht dat nog in hem is, tracht uit te braken en op de rand van de dood staat door uitdroging. Bied hem dan een glas koel water aan of een koele tros druiven en dan zal, om niet te spreken over het aannemen hiervan, enkel een blik ernaar een toestand van weerzin en een volslagen afschuw in hem opwekken.

In toelichtingen als deze maakt de Beloofde Messias^{as} duidelijk dat hemel en hel slechts onderwerpen zijn die betrekkelijk zijn. Een gezond ziel die een smaak voor goede dingen heeft verworven, zal als zij in de directe nabijheid van de voorwerpen van haar keuze wordt gebracht, hieraan zelfs een groter genoegens beleven dan voorheen. Alles waar een gezonde geestelijke persoon vurig naar verlangde, was nabijheid tot God en Zijn eigenschappen en om goddelijke deugden te imiteren. In de hemel zou zo'n gezonde ziel de nabijheid van de eigenschappen van God beginnen te zien en te begrijpen en te voelen als nooit tevoren. Dit zouden volgens de Beloofde Messias^{as} niet

slechts geestelijke waarden blijven, maar ze zouden etherische vormen en gedaanten verwerven die de nieuw geboren hemelse geest zou bezitten met behulp van de vroegere ziel die als het lichaam zou fungeren. Ook dit zou een zaak van betrekkelijkheid zijn. Het omgekeerde zou voor de hel gelden in de zin dat een ongezone ziel een ongezon lichaam zou creëren voor de nieuwe ziel in het hiernamaals. En dezelfde factoren die aan de gezonde ziel genoeg verschaffen, zouden kwelling en intens lijden verschaffen aan deze ongezone entiteit.

Als we naar de geest of de ziel verwijzen bij vergelijking met ons vleeselijk lichaam is er een reusachtig verschil in de aard van hun bestaan, dat bijna niet te bevatten is. Ieder deel van het lichaam is levend en gonst van leven, niet alleen in materieel opzicht, maar ook uit het oogpunt van bewustzijn. Ieder deel van het menselijk lichaam is begiftigd met een soort van bewustzijn. Wetenschappers trachten dit bewustzijn uit te drukken met de term elektronische pulsen, maar dat is erg ruwe manier van het bedrijven van het algehele bewustzijn van de bewuste en de onderbewuste geest en het immuunsysteem en andere onafhankelijke functies van het menselijk lichaam, die nog ver buiten ons bevattingsvermogen liggen.

Wat is dan dat bewustzijn? Hoe kan dat “ultieme ik” in ieder levend ding worden gedefinieerd en verklaard? Kunnen we ernaar verwijzen als ego in psychologische termen? Maar nooit is een psycholoog erin geslaagd het ego te definiëren. Het is dat iets wat in religieuze termen wordt beschreven als de ziel. Er is geen manier waarop we de afstand tussen de ziel en het vleeselijk lichaam kunnen meten. In termen van zeldzaamheid is de ziel, zelfs in onze meest ruwe waarneming, zo

uitzonderlijk en zo uiterst verfijnd dat zij in geen enkel opzicht kan worden vergeleken met het lichaam waarin zij woont. Tracht u zich nu het scenario voor te stellen van de geboorte van een ziel binnen de ziel over een periode van biljoenen jaren. Aan het eind van een lange dag vinden we een ziel binnen een ziel die dezelfde vergelijking in termen van zeldzaamheid zou tonen als een menselijke ziel hier op aarde heeft met het menselijk lichaam. Iets dat vergelijkbaar is, zal plaatsvinden, en in termen van betrekkelijkheid zal het toekomstige bestaan van leven ook twee toestanden kennen die zijn verenigd in één entiteit. In relatieve termen zou één toestand zijn als het lichaam en de andere als de ziel. In vergelijking met ons lichaam zou onze ziel voor de nieuw ontwikkelde essentie van bestaan lijken op een lichaam.

Lezers wordt voor verdere details geadviseerd om de volledige verhandeling te lezen. Deze behandelt niet alleen dit onderwerp, maar bespreekt ook enkele andere bijzonder interessante thema's die de geesten van mensen over de gehele wereld opwinden.

Kortom, ieder individu schept zijn eigen hel of zijn eigen hemel, en in overeenstemming met zijn eigen toestand, verschilt iedere hemel van de hemel van iemand anders en verschilt iedere hel van de hel van iemand anders, hoewel ze ogenschijnlijk dezelfde ruimte en tijd beslaan in bovenaardse dimensies.

Wat gebeurt er met de ziel van de mens tussen de tijd van zijn lichamelijke dood en zijn opstanding op de Dag des Oordeels? Naar verluidt heeft de Heilige Profeet^{sa} gezegd dat na onze dood zich in het graf ramen zullen openen. Voor de vrome mensen zullen de

ramen zich openen vanuit de hemel, en voor de verdorven mensen zullen ze zich openen naar de hel toe. Als we echter een graf zouden openen, zouden we geen ramen aantreffen! Letterlijke aanvaarding van deze woorden zou dus niet de ware betekenis van dit onderwerp overbrengen. Het is onmogelijk dat de Heilige Profeet^{sa} ons ooit verkeerd zou informeren; hij moet hier daarom wel in overdrachtelijke zin hebben gesproken. Zou dit niet zo zijn geweest dan zouden we telkens wanneer we een graf zouden opgraven ramen aantreffen die zich of in de hel zouden openen, of de welriekende en aangename geur van het Paradijs zouden binnenlaten. Maar we zien geen van beide. Wat betekenen dus de woorden van de Heilige Profeet^{sa}?

Het graf is feitelijk een tussenfase van bestaan tussen dit leven en het komende leven. Hier zal het geestelijke leven geleidelijk voortgang maken via verschillende stadia totdat dit zijn uiteindelijke bestemming bereikt. Dan zal op bevel van God een trompet worden geluid en zal de laatste geestelijke vorm tot stand komen. In deze tussentijdse periode zullen verschillende zielen een vleugje van hemel of hel beleven alvorens hun laatste stadium van volmaaktheid te bereiken, geschikt en gereed om te worden verheven tot een volledig getransformeerde entiteit. De Koran illustreert dit begrip op een mooie wijze:

مَا خَلَقْنَاكُمْ وَ لَا يُعَذِّبُكُمْ إِلَّا كُنُفُسٍ وَاحِدَةٍ

Uw eerste schepping en uw tweede schepping zullen identiek zijn.¹⁴

Als men nadenkt over de geboorte van een kind vanuit een enkele cel, treft men de volgende verklaring uit de Koran aan:

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ

Zie hoe God u in de baarmoeder verschillende vormen geeft.¹⁵

Nu houdt dit onderwerp verband met het onderwerp van de twee identieke scheppingen die hierboven zijn genoemd. Neem bijvoorbeeld het geval van zulke kinderen die aangeboren ziek zijn. Zij lopen niet plotseling een ziekte op ten tijde van de bevalling; eerder komen zij geleidelijk terecht in een toestand van ziekte die zich geleidelijk verder ontwikkelt en die aanvangt vanaf de tijd van hun vroege embryonale stadium. Zo zal eveneens de ziel van iemand die geestelijk ziek is, in dat embryonale stadium voor zijn laatste opstandig op de Dag des Oordeels, lijden door een vleugje van de hel en zal gedurende die periode van het graf onbehagen ervaren zoals een ongezond kind dit ervaart in de baarmoeder van zijn moeder. De gewoonten van een gezond kind zijn volkomen anders, zelfs het trappen van het kind wordt door de moeder gewaardeerd.

De vraag die nu rijst is: Zal de ziel ook vooruitgang maken zoals het kind in de schoot van de moeder, en zal het al deze stadia doorlopen? Het antwoord hierop kan worden gevonden in hetzelfde vers van de Koran "*ma khalqukum wa ma ba'thukum illa ka nafsina wahida*" (Uw eerste schepping en uw tweede schepping zullen identiek zijn).

Om de tweede schepping te begrijpen, moeten we begrijpen op welke wijze een baby vorm krijgt in de schoot van de moeder. Het ontwikkelen van deze vorm neemt ogenschijnlijk slechts negen maanden in beslag, terwijl in werkelijkheid de schepping van leven is gespreid over miljarden jaren. Als we teruggaan naar het begin van het dierkundig leven, doorloopt de baby nagenoeg alle stadia van de evolutie van het leven. Vanaf het begin van de zwangerschap, tot aan

de climax ervan negen maanden later, weerspiegelt de ontwikkeling van het kind alle stadia van de schepping. Met andere woorden, alle stadia van de evolutie worden in deze negen maanden herhaald, het ene na het andere, en wel met zulk een grote snelheid dat dit buiten ons voorstellingsvermogen ligt. Het houdt de stadia van het systeem van de evolutie levend en geeft hiervan een beeld.

De schepping van leven heeft een lange periode van ontwikkeling doorgemaakt om de vorm te bereiken die we in negen maanden waarnemen. Dit werpt licht op het feit dat de periode van onze eerste schepping erg lang was, en onze tweede schepping zal zich ook uitstrekken over een lange periode. Door het bestuderen van deze negen maanden kunnen we iets leren over de miljarden jaren van de geschiedenis van het leven en ook over de evolutie van zielen in de volgende wereld. Het is misschien veilig om de conclusie te trekken dat de tijd vanaf het vroege begin van leven tot aan de uiteindelijke schepping van de mens wellicht nogmaals benodigd is voor de ontwikkeling van de ziel na de dood.

Ter ondersteuning van deze redenatie verklaart de Koran met stelligheid dat wanneer de zielen zullen wederopstaan, zij tot elkaar zullen spreken en zullen trachten vast te stellen hoe lang ze op de aarde hebben verbleven. Sommigen zullen zeggen "Wij verbleven een dag", terwijl anderen zullen zeggen "Voor zelfs minder dan een dag". Allah zal dan zeggen "Nee, zelfs dat is niet juist." Met andere woorden, Allah zal zeggen "U verbleef veel korter op aarde dan wat u inschat." In werkelijkheid is de verhouding van iemands levensduur tot een klein deel van de dag min of meer dezelfde verhouding die de tijd van de wederopstanding van de ziel, zal hebben tot haar voorafgaande

gehele leven. Hoe verder weg iets is, hoe kleiner het lijkt. Onze kinderjaren lijken op een ervaring van enkel een paar seconden. Hoe groter de afstand van de sterren, hoe kleiner ze lijken. Wat Allah ons tracht mede te delen is dat we niet al op de dag nadat we sterven, zullen worden geoordeeld. In plaats daarvan zal het oordeel in zo'n verre toekomst plaatsvinden dat onze vorige levens ons zullen toeschijnen als een zaak van enkele seconden, als een klein verafgelegen punt.

Kortom, de wederopstanding van de mens wordt beschreven als een gedaanteverandering die hij zich niet kan voorstellen en een gebeurtenis die even zeker is als zijn bestaan hier op aarde. Al deze onderwerpen zijn in detail uitgelegd in de Heilige Koran.

Voorbeschikking en vrije wil

De kwestie van lotsbestemming is bijzonder gecompliceerd. Deze is door de eeuwenheen besproken door zowel filosofen als godsgeleerden. In bijna iedere godsdienst is er wel een of andere verwijzing naar de aard van lotsbestemming.

We kunnen degenen die in lotsbestemming geloven in twee hoofdcategorieën indelen. Degenen met het algemeen heersende blinde geloof in lotsbestemming, geven het weer als voorbeschikking door God van alles, groot en klein. Deze opvatting is gangbaar bij sommige cryptische soefi-sekten (mystici), die een leven leiden in afzondering van de gewone mensen. Zij maken er aanspraak op dat de mens geen controle heeft over iets. Alles is voorbeschikt. Als zodanig is al hetgeen geschiedt het zich ontvouwen van het grote plan der beschik-

king, dat alleen aan God bekend is. Dit is een erg problematisch begrip van het plan der dingen en leidt onvermijdelijk tot de vraag van misdaad en bestraffing, boete en beloning. Als iemand geen keuze heeft, dan behoort er noch bestraffing noch beloning te zijn voor zijn daden.

De andere opvatting is die van de vrije keuze, waarbij lotsbestemming praktisch geen rol speelt in wat iemand ook beslist en uitvoert.

Tijdens de bespreking van lotsbestemming vindt nog een belangrijke filosofische kwestie haar weg naar het debat, hetgeen nog verdere complicaties toevoegt, en dat is de kwestie van voorkennis. Wat heeft de voorkennis van God te maken met de dingen die komen gaan. Dat is de vraag waarvan de beantwoording door de beide partijen in het debat nogal gebrekkig ter hand is genomen. We stellen niet voor in een uitvoerige bespreking te treden van de vergelijkende verdiensten van de argumenten van hen die wel en hen die niet in lotsbestemming geloven, maar zullen slechts pogen het islamitische standpunt weer te geven.

Lotsbestemming heeft vele categorieën, die ieder een onderscheiden rol spelen in hun respectieve werkingssferen en die gelijktijdig werkzaam zijn. De natuurwetten voeren de opperheerschappij en niets en niemand is boven de invloed ervan verheven. Dit is het algemene plan der dingen naar welk kan worden verwezen als het ruimste begrip van lotsbestemming. Al wie de natuurwetten volgt met een grondig begrip ervan, zal enig voordeel behalen ten opzichte van anderen die dit niet doen. Het is zulke mensen altijd gegeven voordeel te genieten en voor hen zelf vorm te geven aan een beter

leven. Maar geen van hen is voorbestemd om te behoren tot een bepaalde groep in verhouding tot hun plaats aan de goede of aan de verkeerde zijde van de natuurwetten.

Er was een tijd in het tijdperk dat direct voorafging aan de Renaissance in Europa dat de Moslimwereld van de Oriënt veel verder was gevorderd in het begrijpen van de natuurwetten. De moslims konden bij gevolg voordelen behalen die met deze kennis samenhangen. Toen, later, deze onbevooroordeeld en onbekrompen studie van de natuur naar het Westen verschoof, luidde dit een nieuwe dag van licht voor het Westen in terwijl het Oosten zich begon te storten in een lange donkere nacht van wensdenken, bijgeloof en dromen. Dit is natuurlijk lotsbestemming, maar van een verschillende soort. De enige wet die voorbeschikt is in verhouding tot deze lotsbestemming is het onveranderlijke gebod dat al wie de natuur bestudeert zonder vooroordelen, en zichzelf toestaat daarheen te worden geleid waar de natuurwetten hem zouden brengen, het pad van eeuwige vooruitgang zal betreden. Dit is de algemene en aldoordringende categorie van lotsbeschikking die alles overstijgt behalve de wetten van lotsbeschikking die betrekking hebben op religie.

Alvorens de bespreking van lotsbeschikking qua toepassing op religie op te pakken, moeten we verder onderzoek doen naar enkele gebieden van deze universele lotsbestemming van de natuurwetten. In de grote allesomvattende toepassingen ervan tonen ze enkele kenmerken van voorbeschikking, maar van een andere soort dan algemeen wordt begrepen. In deze betekenis spreken we van zulke seizoensgebonden of periodieke veranderingen in het atmosferische evenwicht die een bijzonder gecompliceerd ecosysteem vertegen-

woordigen waarin zelfs verre gebeurtenissen zoals zonnevlekken een rol spelen. Evenzo brengen in slagen van meteorieten op planeten zekere veranderingen teweeg die zich op de aarde weerspiegelen door hiermee overeenstemmende veranderingen in weer, klimaat, enz. deze grotere invloeden brengen soms, tezamen met periodieke veranderingen in het klimaat (die worden veroorzaakt door verschillende factoren waarvan vele nog niet zijn vastgesteld), subtiele veranderingen teweeg in de groeipatronen van plantaardig en dierlijk leven op aarde. Verder zijn er factoren die verantwoordelijk zijn voor droogte periodes of het verschuiven van de seizoenen van één deel van de aarde naar het andere. Het afwisselen van ijstijden en opwarming van de aarde zijn slechts enkele gevolgen van de verschillende kosmische invloeden. Deze grotere invloeden echter treffen niet specifiek het leven van een individu op aarde, maar, omdat individuen allen leden zijn van de familie der Homo Sapiens, worden zij uiteindelijk toch in zekere mate hierdoor beïnvloed.

Er is geen bewijs dat aantoonde dat het leven van iedere mens is voorbeschikt en dat hij geen keuze of mogelijkheid heeft in het kiezen tussen goed en slecht, juist en verkeerd. De Heilige Koran verwerpt stellig het begrip van dwang en verklaart duidelijkheid dat ieder menselijk wezen de vrijheid heeft te kiezen tussen goed en kwaad:

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ

Er zal geen dwang zijn in zaken van geloof.¹⁶

En:

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ

Allah belast geen ziel boven haar vermogen. Zij zal de beloning ontvangen die zij verdient, en zij zal de straf krijgen die zij oploopt.¹⁷

En verder:

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى

En die mens zal niets hebben dan hetgeen waarnaar hij streeft.¹⁸

Met betrekking tot religie zijn er echter enkele gebieden van lotsbeschikking die voorbeschikt en onveranderlijk zijn. Hiernaar wordt in de Heilige Koran verwezen als de soenna van God. Eén dergelijke soenna is de lotsbeschikking dat de boodschappers van God altijd zullen zegevieren, of zij aanvaard worden of niet. Als ze worden verworpen, zijn het de tegenstanders wier plannen worden verijdeld. De profeten, hun boodschappen en missies moeten altijd zegevieren, ongeacht hoe machtig hun vijanden mogen zijn. Enkele voorbeelden in de levende geschiedenis van de mens zijn de confrontaties tussen Mozes^{as} en Farao, tussen Jezus^{as} en zijn tegenstanders. De zegepraal van de godsdienst is hetgeen blijft als de nalatenschap van vroegere strijd tussen profeten en hun tegenstanders. Abraham^{as} en zijn geloof, en zij die hem en zijn boodschap steunen, overheersen de wereld. Mozes^{as} en zij die hem vereren, Jezus^{as} en zijn boodschap, en de Profeet Mohammed^{sa} en hetgeen hij voorstond, domineren bijna de gehele wereld. Maar men treft vandaag niemand aan die de zaak en de waarden van hun tegenstanders steunen. Deze lotsbestemming speelt geen rol bij andere confrontaties tussen mensen onderling. De algemene regel daar is dat de sterken de zwakken zullen vernietigen. In religieuze lotsbestemming is het het omgekeerde dat een onschendbaar principe wordt. Hoewel de natuurwetten harmonieus

functioneren en men doorgaans geen uitzonderingen op de algemene regels aantreft, behoren echter de natuurwetten zoals wij ze kennen, volgens het plan der dingen zoals afgeleid uit verscheidene verzen van de Koran, tot vele categorieën en gebieden. Ze komen niet met elkaar in strijd binnen hun gebieden, maar als ze elkaar tegenwerken, hebben de wetten die een grotere kracht bezitten altijd overwicht over de zwakkere wetten. Zelfs een wet met de ruimste en de meest verstrekkende invloed kan binnen een klein gebied worden verslagen door een krachtigere wet die ertegen in werkt. Thermodynamische en elektromagnetische wetten die tegen de wetten van de zwaartekracht ingaan, kunnen in beperkte gebieden aan invloed winnen. Echter, de zwaartekrachtwet is veel ruimer in haar invloed en veel verrekender. Aangezien het begrip van de natuur door de mens zich van eeuw tot eeuw ontwikkelt, worden dingen die als onmogelijk zijnde, werden verworpen, begrijpelijk en een zaak van alledaagse waarneming.

Met het oog op deze introductie worden volgens de Islam, als God besluit een speciale dienaar van Hem te begunstigen met een bijzondere manifestatie van enkele verborgen wetten, zulke manifestaties door de toeschouwers gezien als wonderen en bovennatuurlijke gebeurtenissen. Maar deze dingen gebeuren overeenkomstig de natuurwetten, die op subtiele wijze worden gecontroleerd om een verbazingwekkend effect teweeg te brengen. Hier speelt lotsbestemming een specifieke rol in het leven van een speciale dienaar van God.

Evenzo kan lotsbestemming worden verstaan in verhouding tot de genetische, sociale, economische of opvoedkundige achtergrond van het individu, dat een hulploos product lijkt te zijn van de omstandig-

heden. Deze hulpeloosheid van het individu brengt zijn lotsbestemming voort, waarover hij geen controle heeft. Zo wordt (in de Engelse taal) gezegd dat het kind van iemand die rijk is, wordt geboren met een zilveren lepel in de mond.

De omstandigheden waaronder iemand wordt geboren, de maatschappij waarin hij wordt grootgebracht, het dagelijkse spel kansen dat in het leven van iedereen een rol speelt, het hem al dan niet ten deel vallen van zogenoemd geluk, de ongevallen waaraan men ontsnapt of waarvan men heet slachtoffer wordt, zijn alle gebieden waar het individu erg weinig keuze heeft. Toch kan niet worden aangenomen dat hij in het bijzonder was gekozen tot doelwit voor dergelijke gebeurtenissen of ongevallen die een belangrijke rol spelen in het maken of breken van zijn leven.

Personen die zijn geboren in huizen getekend door armoede vallen waarschijnlijk veel eerder ten prooi aan kleine of zelfs ernstige misdaad. Armoede is de dwingendste van alle factoren die misdaad teweegbrengen of bevorderen. Als dit wordt opgevat als lotsbestemming, werpt dit een ernstige blaam op de Schepper. Allereerst dus moet duidelijk worden begrepen dat lotsbestemming slechts deel uitgemaakt van een groot plan der dingen en dat geen bijzondere besluiten uitvaardigt tegen mensen in bepaalde families. In een groter economisch plan moeten er meer gefortuneerde en minder bedeelde mensen zijn met relatieve voor- en nadelen. Het is verkeerd te zeggen dat zij afzonderlijk werden gebrandmerkt door een maker van lotsbestemming, zelfs vóór hun geboorte, om te worden geboren onder zekere specifieke omstandigheden. Toch zijn er nog andere vragen die moeten worden beantwoord. Hoe zouden zij worden

behandeld met betrekking tot de misdaden die door hen zijn begaan in vergelijking met hen die zijn geboren onder vergelijkenderwijs gezondere omstandigheden, en die zo goed als geen achtergrondfactoren hebben die hen aanzetten tot misdaad? Als de misdaad dezelfde is, zullen zij dan gelijk worden behandeld? De Heilige Koran beantwoordt deze ingewikkelde vraag in het volgende vers:

لَا يَكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

Geen ziel zal worden belast boven haar vermogen.¹⁹

Dit betekent dat achtergrondfactoren – sociale en andere – die iemand omgeven, zeker in aanmerking zullen worden genomen en dat hij dienovereenkomstig zal worden beoordeeld. In de ogen van Allah is het niet enkel de misdaad zelf die automatisch zal worden bestraft, maar alle factoren die hebben bijgedragen aan het begaan van de misdaad zullen ook in overweging worden genomen, met als uiteindelijk resultaat dat recht zal geschieden. De gelukkigen en de ongelukkigen zullen niet worden beoordeeld met gelijke strengheid, en zeer zeker zal rekening worden gehouden met de omgeving en de achtergrond van iemand die een misdaad begaat. Evenzo zullen daden van goedheid veel meer worden beloond in het geval van iemand wiens omstandigheden hem waarschijnlijk zullen ontmoedigen om goed te doen, dan in het geval van iemand wiens omgeving er een is waarin daden van goedheid vanzelfsprekend zijn. Dus de kwestie van lotsbestemming is uiterst gecompliceerd, maar aangezien de uiteindelijke beslissing in de handen van de Alwetende, de Allerweldadigste, de Almachtige en de Alwijze God ligt, zullen uiteindelijk inderdaad de voorschriften van rechtvaardigheid heersen.

Er zijn zekere gebieden waarin het de mens vrijstaat zijn wil uit te oefenen, waar hij kan kiezen tussen goed of slecht, juist of verkeerd en waarvoor hij verantwoordelijk zal worden gehouden. Anderzijds zijn er gebieden waar de mens weinig eigen keuze heeft en een speelbal lijkt te zijn in de hand van degene die deze doet bewegen. Het algemene plan der dingen in de natuur, dat zich uitstrekt over lotsbestemmingen van naties en volkeren en deze controleert, is zo'n gebied. De omstandigheden van een ruimere toepassing maken een individu uit de samenleving volslagen hulpeloos; hij heeft geen andere keus dan voort te gaan zoals stro wordt meegevoerd door de golven van een sterk gezwollen rivier.

Het onderwerp lotsbestemming is bijzonder gecompliceerd en veelomvattend en vereist een afzonderlijke behandeling die vollediger is. Dus met deze enkele aanwijzingen willen we deze bespreking tot een einde brengen.

Conclusie

Wij vestigen de aandacht van de toehoorders op een ernstig onrecht dat Islam wordt aangedaan door de westerse wereld. Zoals voldoende is aangetoond met verwijzing naar de leerstellingen van de Koran en de bevelen van de Heilige Profeet^{sa}, kan Islam slechts worden beschreven als een godsdienst van vrede. Hij bestrijkt alle aspecten van het menselijke leven en brengt een boodschap van vrede aan zijn aanhangers in zowel hun verhouding tot de medemens als hun verhouding tot God. Zonder vooringenomenheid of vrees voor tegenstrijdigheid kunnen we beweren dat geen andere godsdienst zozeer de vrede – zelfs maar voor een deel – benadrukt als de Islam

dit doet. Hoewel volgelingen van vele religies soortgelijke beweringen doen, spreken we hier over een bewering die volledig moet worden ondersteund door bevelen die zijn vervat in de goddelijke geschriften. Als echter iedere godsdienst in dezelfde mate de rol van vrede in menselijke aangelegenheden benadrukt, is dit een zeer welkom gebaar dat we zeker waarderen, en waarop we hoop kunnen bouwen voor de toekomst van het mensdom. In dat geval zal het de voornaamste verantwoordelijkheid van het religieuze leiderschap van alle religies in de wereld zijn om de waardevolle boodschap van vrede, waaraan de mensheid vandaag zo'n grote behoefte heeft, tot uitdrukking te brengen.

Het is echter tragisch dat zelfs de aanhangers van de Islam deze presenteren als een bedreiging voor de internationale vrede door het bevorderen van terrorisme in de naam van God en in de naam van de Heilige Profeet^{sa} van de Islam, die een levend toonbeeld was van vrede. Als het Westen de Islam voorstelt als een godsdienst van terreur en ontkenning van fundamentele mensenrechten, ligt deze fout niet geheel bij hen. Deze wordt op zijn zachtst gezegd, in belangrijke mate gedeeld door de geestelijkheid van verscheidene moslimgroepen. Te spreken over religieuze suprematie op alle andere gebieden van menselijke interesse en tegelijkertijd vol te houden dat de Islam nadrukkelijk het internationaal geaccepteerde begrip van mensenrechten ontkent, is in zichzelf voldoende om het beeld van de Islam te bezoedelen.

Ongeacht het feit of de goddelijke geschriften van andere religies het ideaal van universele vrede hebben gepresenteerd of niet, kan zonder vrees voor tegenstrijdigheid worden gezegd dat alle religies tot zulk

een ideaal geneigd lijken. Dit legt de basis voor een gezamenlijke inspanning van de zijde van religieuze leiders in de wereld om gezamenlijk te werken aan wereldvrede. In plaats van onze verschillen te beklemtonen, zou het veel raadzamer en nuttiger zijn als het religieus leiderschap de punten van overeenstemming zou benadrukken. We zijn er zeker van dat dit zou worden geaccepteerd als de bindende factoren tussen alle religieuze groepen. Bijgevolg zou dit kunnen leiden tot het samenbrengen van het gehele menselijke ras, ongeacht land, geloof of kleur. Als religies dit werk niet op zich nemen, kan niemand anders dit doen omdat dit de enige kracht is die in staat is om nationale en geografische obstakels en raciale belemmeringen te overstijgen.

Met dit ernstige beroep op het leiderschap van de wereldreligies, beëindigen we deze korte verhandeling, en hopen op het beste. Het zoeken naar vrede is een zaak van het voortbestaan van de mens en moet als zodanig niet licht worden opgevat.

REFERENTIES

- ¹ Mattheüs 3:16
- ² De Heilige Koran 35:2
- ³ De Heilige Koran 98:6
- ⁴ De Heilige Koran 27:89
- ⁵ Tarikh Hamdani Delmi en Dasturul-‘Ulema au Jami‘ul-‘Ulum fi Istilahatil-Funun door Qadi Abdun-Nabi.
- ⁶ Tohfa Qaisariyyah, Ruhani Khaza’in Vol. 12 blz. 256.
- ⁷ Tohfa Qaisariyyah, Ruhani Khaza’in Vol. 12 blz. 259.
- ⁸ De Heilige Koran 17:94
- ⁹ De Heilige Koran 4:70
- ¹⁰ De Heilige Koran 29:46
- ¹¹ De Heilige Koran 25:53
- ¹² Kanzul-Ummal, Kitabul-Jihad.
- ¹³ De Heilige Koran 56:62
- ¹⁴ De Heilige Koran 31:29
- ¹⁵ De Heilige Koran 3:7
- ¹⁶ De Heilige Koran 2:257
- ¹⁷ De Heilige Koran 2:287
- ¹⁸ De Heilige Koran 53:40
- ¹⁹ De Heilige Koran 2:287